

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimski nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemam za avstro-ugarske dežele sa vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četr leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. — Za Ljubljano brč pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četr leta 3 gld. 80 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za posiljanje na dom računa se po 10 kr. na mesec, po 30 kr. za četr leta. — Za tuge dežele toliko več, kolikor poština znaša.

Za oznalila plačuje se od četiristopno petit-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravljanje je na Kongresnem trgu št. 12.

Upravljanju naj se blagovoljno pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari.

„Izredni časi — izredne potrebe“.

V Ljubljani, dne 7. oktobra.

Tako nekako se je pričelo vabilo na prvi slovenski katoliški shod. In resnico jenehotégovorilo to vabilo, kajti prav katoliški shod sam nam je neovržuo dokazal, da živimo res v izrednih časih, kakorih Slovenci dosibob skoraj še nismo doživelji. Dokazal je shod, da je boj, ki ga bijemo proti lastnim rojakom, potreben in neizogiben v obrambo naše narodnosti, akoravno ni v čast, še manj pa v korist narodu slovenskemu ta narodni stranki vasiljeni boj. — Vsaj toliko atentatov še ni iz lepa doživelja naša narodnost, nego se je to zgodilo v poslednjih dneh. Marsikdo je z radostjo pozdravljal izjavo pripravljalnega odbora katoliškemu shodu, ki je poudarjal nekako namen, pomiriti Slovence mej sabo. A kako britko iznenadile so take sanječe resolucije tega shoda, ki so razburile tudi mırneje Slovence ter vasilile tudi njim orožje v roke. Naš dragi biser, narodnost naša, izpodrivala se je s površja ter postavljala v kot, ko vender vidimo, da nanjo noč in dan prežeti zakleti naši sovražniki.

Ineli smo že priliko povdarjati, da se je malone ves naš odporn koncentroval zoper resolucije katoliškega shoda, tikajoče se našega šolstva. In to po vsei pravici. Vsaj je obstanek sleherne narodnosti odvisen največ od dobro urejene narodne šole, in tedaj tudi od zavednega narodnega učiteljstva. Zategadelj bila je šola glavna točka katoliškega shoda in v njo so se v prvi vrsti zadirali nepoklicani reformatorji. Napadalo se je prav po krivici na tem shodu slovensko šolstvo, oziroma slovensko učiteljstvo, ostro obsojali pa so se tudi šolski zakoni in sedanja uravnava šol. Ne bodo trdili, da ti zakoni niso potrebni nikakoršne reforme. Ali pravnih fraz o liberalnem brezverstvu naših narodnih šol menda sami dotični predlagatelji v srcu niso smatrali resnimi in priprosto obrekovanje našega narodnega učiteljstva je, ako se trdi, da je v slovenski narodni šoli v nevarnosti svetinja vsakega naroda — vera. Tega katoliški shod ni niti najmanj dokazal in nasprotno uči nas vsakdanja

izkušnja. To morali bi potrditi tudi sedanji oznanjevalci Missia-Mahničevega evangelijsa sami, ker so po večini tudi že hodili v novo šolo. Da se naba-jajo tudi pri učiteljskem stanu izjeme, to je naravno, a zaradi takih izjem ne sme se proklinjati celota. Take fraze, kakoršne je vrgel med narod katoliški shod, pa prouzročujejo le nepotrebno hujskanje, ponižujejo pri prostem narodu itak težko priboren ugled učiteljskega stanu in rušijo toli potrebno sloga med učiteljstvom in duhovščino po deželi. Poročalo se nam je te dni o nekem, kako značilnem slučaju, ki se je prigodil na Gorenjskem. Učitelj naprosil je g. župnika, kot predsednika krajnega šolskega sveta za imenik novih za šolo godnih otrok. Mesto odgovora na to zakonito opravičeno prošnjo učitelja, hujškal je g. župnik na leci ljudstvo zoper šolo, češ, da se je na katoliškem shodu sklenilo, da so sedanje šole in učitelji brezverski. Zato ni treba nobenemu svojega otroka v to šolo vpisati, ampak naj jih pripelje k župniku, ki jih bode sam poučeval ne samo v krščanskem nauku, nego tudi v drugih predmetih. Tak je ponekod sad Mahničevega dela, tako se oteže našemu narodnemu učitelju njegova itak nelahka naloga ter izpodkopava njegova veljava. In zato ima prav katoliškega shoda šolska sekcija največje zasluge. Zares izredni časi.

A kranjsko učiteljstvo bi to še prebolelo, ker se mu vsaj za naš jezik v šoli ni treba več nepo-sredno boriti. Drugače pa je to pri narodnem učiteljstvu ob periferiji slovenski. Tam so narodni učitelji še vedno pravi pionirji naše narodne stvari in čestokrat tudi nje mučeniki. Najtrdnejšo in po deželi skoraj jedino zaslombo pa imajo v narodni duhovščini. Kam pridemo, ako se zabije razvojni klin tudi med ta važna narodna faktorja, ako se nahujška duhovnik zoper šolo in učitelja in ako se zadnjemu odvzame še ta zaslomba, ako se ga spravi učitelj med dvojne ogenj? Vse to pa je poskušal prvi slovenski katoliški shod in zategadelj ni pogodil izrednih potreb naših izrednih časov. Eksperimentujejo naj z narodno šolo tam, kjer že gospoduje v njej domaći jezik. Pri nas pa se bije prav sedaj ob celi periferiji neizprosen boj za narodno šolo in

zategadelj ne smeli bi cepiti svojih moči. Naj bi bil položil katoliški shod svoj prst na to rano narodnega telesa, naj bi bil na ves glas in z vsem svojim uplivom protestoval zoper narodno uravnavo koroških šol, naj bi bil krepko podpiral boj slovenskih staršev za slovensko šolo v Trstu in Gorici, naj bi bil svetu razglasil, da so tudi po Štajerskem po slovenskih krajinah šole še vedno v prvi vrsti nemške, — za vse to bil bi mu hvaležen narod slovenski. To so izredne naše potrebe in ako bi bili gospodje, zbrani zadnje dni avgusta na starem streljšči, tako interpretovali svoje geslo, tedaj bi bili tudi mi veselega srca in v soglasju z njimi delovali na to, da se osigura slovenski duhovščini na narodno šolo tisti upliv, ki je potreben, da se skrbno ohrani in neguje v srcih slovenske dece svetinja vere. To doseči pa je moči le v soglasju z narodnim našim učiteljstvom, s tem prevažnim faktorjem v narodnem našem življenju, s tem velezaslužnim stanom, kateri pa ni milosti našel na katoliškem shodu.

Za vse te izredne potrebe imeli so slepe oči in gluha ušesa osnovatelji katoliškega shoda in mesto da bi poučevali, so kam en ali naše narodao učiteljstvo. Zato pa se bode moralno tudi naše učiteljstvo primerno odzvati tem izrednim časom. Nejasno mu nemore biti več, kje so mu pri-jatelji in kje sovražniki in kjer je tabor stranke Missia Mahničeve, tam ne sme stati noben naroden učitelj. Prej ko slej varujejo naj narodni učitelji v šoli tudi svetinjo vere in rade volje dajó naj cerkvi kar je njenega; kjer se bo pa segalo po svetinji narodnosti in narodne prosvete, tam pa naj se ne strašijo neizogibnega boja in podvojenega truda. Tesno oklenejo naj se narodne stranke in složno naj delujejo z nami zavedaje se važnosti svojega poklica, katerega bo vedela varovati celokupna in-teligencija slovenska. Čim odločneje in složneje bodo postopali, tem preje bo zmaga naša in tem preje bosta zopet složno in roko v roki delovala tudi slovenski učitelji in narodni duhovnik. Tako bilo je v prejšnjih srečnejših časih in tako bo, ako Bog dá in sreča junaška, tudi v bodočnosti.

LISTEK.

Pes.

(Francoski spisal Oktav Mirbeau; poslovenil N.)

Gospodar njegov klical ga je za Turka. Bil je suh, rumen in žalosten; gobec mu je bil tenak, ušesi kratko ostriženi, rep pa je nosil vedno po konci. Po leti stražil je krave na paši ali pa lajaje spremjal vozove in pešce, dokler ga niso z breami in kamui pregnali. Največja radost je bila zanj, če je v detelji zasledil zajca; dirjal je za njim čez drn in strn in se šele ustavil, ko mu je zmankalo sapa. Po zimi ležal je ves dan v starem, trohnelem sodu in stradal, kajti jesti so mu dajali le zjutraj in še tedaj bore malo in slabo. Če je stopil tuje na dvorišče, skočil je Turek proti njemu, tako daleč, kakor je segala veriga, na katero je bil priklejen, lajal na ves glas in kazal drobne ostre zobe.

Kadar je šel gospodar v mesto, spremjal ga je Turek vedno. Sicer pa je bil zvest, pokoren in nesrečen, kakor navadno vsi psi.

Nekoga dne, na potu s semnja, zgrešil je Turek svojega gospodarja. V tem, ko je gospodar

sedel v krčmi, brakal je Turek v okolici po smeriščih, iskaje kako kost ali kaj drugega za svoj želodec. Ko se je vrnil, osramočen, da ni ničesar našel, udano in s skrivljenim hrbotom čakaje na vladnih batin, naletel je v krčmi na dva tuja, precej pijnata kmeta, ki sta ga z breami pregnala iz sobe.

Koncem vasí bilo je razpotje. Turek je bil v veliki zadregi, ker ni vedel, na katero stran bi jo krenil. Nastavljal je ušesi, da bi slišal zname korake, vohal po tleh, da bi prišel gospodarju na sled, vse zaman. Zalajal je kratko, a lajanje nje-govo je bilo kakor bolesten vzidib. Tekal je zdaj po tej, zdaj po oni poti, njuhajoč in prežec, vso okolico je obhodil, ovohal vse pijance, ležeče ob jarkih, a vse, vse je bilo zastonj.

Nastala je noč in neprodirna temă za delo. Ko je izza oblakov privesil mesec, sedel je Turek na zadnji nogi in lajal, dolgo, dolgo. Okolo in okolo je bilo vse mirno in tiho, le tu in tam se je oglašl kakov pes. To je bil odgovor na jokanje zapuščenega Turka.

* * *

Čim se je naredil dan, zapustil je notar Bernard svojo bifo, da se po starci navadi izprehodi. V malem mestecu spali so še ljudje, le posamni delavci so s trdimi koraki odhajali na delo.

Vedno ste prvi, pozdravi jeden delavcev notarja, a prav v hipu, ko je ta hotel odgovoriti — bil je namreč jako priljuben — videl je na cesti psa, suhega, rumenega, žalostnega in umazanega. To je bil Turek, siromašni Turek.

Ho, ho, vzkliknil je gospod notar, meni neznan pes, kaj je pa to?

V malih mestih pozna vsakdo domače pse tako dobro, kakor prebivalce, in če pride v takov kraj tuj pes, zanimajo se ljudje zanj tako, kakor če pride tuj človek. Turek tekel je skozi mesto in se ni ustavil niti pri vodnjaku, stoječem sredi promenade.

Ho, ho, vzkliknil je znova gospod notar, tuji ta pes se ne ustavi pri vodnjaku? Gotovo je stekel!

Notarja stresla je pri tej misli grožnica in hitro se je oborožil z velikim kamnom. Turek se mu je bližal bolj in bolj, tekaje jednakomerno in držeč glavo k tlam.

Ho, ho, kričal je gospod notar, bled ko smrt, gobec mu je ves penast — ho — na pomoč — na pomoč!

Skočil je za visok kostanj in vrgel debeli kamen za Turkom. Turek pogledal je notarja ne-kako gnijivo in nadaljeval svojo pot.

Govor dež. posl. dr. Iv. Tavčarja

pri proračunski debati v V. seji deželnega zборa kranjskega dne 27. septembra 1892.

Danes ne budem na dolgo in široko govoril, ker je od tistega časa, ko smo zadnjič obravnavali o proračunu deželnega zaklada, preteklo le malo časa. Naravno bi bilo zaradi tega, ako bi danes ne imeli nikake proračunske debate, ali to je absolutno nemogoče, ker je ravno nemogoče, da bi Slovenci pri tej vladi ne imeli nobenega povoda do utemeljenih pritožb. Ko sem v zadnjem zasedanju govoril, odgovarjal mi je prečastiti gospod deželni predsednik čisto kratko, ker je bilo končno vse, kar sem povedal, resnično in utemeljeno; pozneje, po zasedanju, pa se je oglašil Ljubljanski uradni list in ta mi je bolj obširno odgovarjal. Pri tem je oklestil mene in "mladega" mojega tovariša Hribarja tako silno, da nama ni ostala niti jedna suha cunjica na pretolčenem telesu. (Veselost v središči.) Tega ne omenjam, ker se bojim morda tistega uradnega polena, katero vihti "Laibacher Zeitung", temveč le zaradi tega, ker se mi zdi umestno, da se reši vprašanje, ali bi ne bilo morebiti dostačnejše za vlado, ako bi nam odgovorila v tej zbornici in nas pozneje pri miru puštila v svojem glaslu, kjer nimamo prilike odgovarjati in se braniti.

Kar se tiče pritožb, katere sem omenil, našel jih budem danes le malo vrsto. Nekoliko hočem ozir vzeti na prečastitega gospoda deželnega predsednika, ki je pri tej priliki, ko je odgovarjal tovarišu Hribarju, rekel, da se vsakemu Slovenscu pri vsakem uradu deli pravico v domaćem jeziku. Jaz pa menim, da ravno naši uradi s svojo preširnostjo mnogo zakrivijo, da se tista razburjenost, ki vlada med narodnostima, ne more poleči. Vladni organi imajo res posebno fini takt, da dobivajo prilike, zbadati nas in skrbeti zato, da postaje razburjenost med nami še večja. To hočem dokazati. Pri tem ne budem segal čez meje naše kronovine in tudi ne budem govoril o vnanji politiki, da se mi ne bode očitalo, da govorim o stvareh, ki ne spadajo v to zbornico. Omenila se je sicer trojna zveza, ali jaz moram pripoznati, da se v tej stvari popolnoma ne strinjam s tovarišem Hribarjem. Trojna zveza se mi ne zdi tako vprašanje, da bi se zamoglo razpravljati v tej zbornici. Srce mi krvavi, ko imam prepričanje, da bi zamogli nasledki te trojne zvezbe biti taki, da se bodo Slovani klali med seboj. Ali končno pripoznam, da ima v takih stvareh vrhovno oblast in zadnjo besedo presvitli naš vladar in če on misli, da je trojna zveza državi koristna, potem je tudi jaz iz radikalnega svojega stališča ne budem kritikoval. (Poslanec Hribar: "Cesar je ustaven vladar!")

Gоворil sem o preširnosti naših uradov. O tem sem že veliko govoril v zadnjem zasedanju, strinjam se v tej stvari s tovarišem Hribarjem in konstatovali moram ž njim, da se v tem oziru ni ničesar spremenilo. Ne budem govoril o tem, da po uradu še vedno nimamo slovenskih napisov, tudi ne o tem, kako se ravna naš sosed v hiši nekdanjih Zatiških opatov. Po predpisu kazenske pravde se imajo razobesiti imena sodnikov in zagovornikov; v temni veži našega deželnega sodišča pa sta razobešeni tabli, ki pa samo v nemškem jeziku oglašajo občinstvu, kdo je sodnik in kdo zagovornik. Pa kakor rečem, ne budem se oziral na take malenkosti, ki končno nimajo drugačega pomena, nego da razburajo naše živce. Tudi o tem ne budem govoril, koliko težavne je stališče za našega uradnika, ki je slovenskega mišljenja, nego za nemškega uradnika, in ne o tem, kako so se zadnji čas pri deželnem sodišču natlačili vsa mesta z nemškimi fanatiki, koje so si deloma izposodili pri tujih kro-

Klic: Stekel pes se je prikljal, razširil se je bliskoma po vsem mestu. Na pol opravljeni hiteli so iz hiš možje, žene in otroci. Najhrabrejši junaki so se oborožili s krampi, lopatami, grabljami ali kar s palicami. Mizar je prihitel s strugalnikom v roci, mesar s sekiro, čevljar pa, ki je rad prebiral grozne romane, predlagal je najstrahovitejše muke, s katerimi naj bi se trpinčil in pokončal ubogi Turek. Mej tem, ko se je prebivalstvo pripravljalo na srditi boj, tekel je notar k županu naznanit mu grozno novico.

— Name je planil, gospod župan, ves penast je bil, ko je skočil proti meni; malo da me ni popadel, kričal je notar Bernard na ves glas in se otipaval po vsem životu.

— Oh — oh — jaz sem že veliko steklih psov videl, tako groznega pa še nikdar ne!

Zupan je kimal z glavo, dostojanstveno seveda, in ugibal, kaj bi bilo storiti. Po kratkem premisljevanju rekel je notarju: To je huda stvar! Ali ste pa tudi prepričani, da je pes res stekel.

— Oh! vzkliknil je notar s svetim gnevom, da ste ga videli, oči so se mu iskrile, dlaka se mu je ježila, pene tekle so mu iz gobca. To ni bil več pes, to je bil tiger, da, tiger!

novinah. Govoriti pa hočem o glavnem slučaju, o katerem sem govoril že zadnjič. Pritoževali smo se in odkrivali smo tu neko srčno rano! In tu se mi v očitnem nasprotju s prečastitim gospodom deželnim predsednikom, ki je rekel, da se pri vsakem uradu rešujejo slovenske uloge v slovenskem jeziku in da se Slovencu pravica deli v slovenskem jeziku. Kaj je naravneje, nego to, da dobi Slovenec, ako toži, sodbo v svojem jeziku. Deželnega sodišča predsednik pa Slovencem odreka to pravico. To je glavni slučaj in rešen je tudi po višjih inštancah. Druga inštancija, nadodišče v Gradiču je odbilo dočno pritožbo in sicer s tako v nebo kričečimi argumenti, da bi se jih uradniki po Turškem sramovati morali. Če je to pravica, potem ne vem kaj je krivica! Ta odločba višje inštancije ničesar ne dokazuje, nego tisto nepotrebno preširnost, o kateri Hamlet govoril, da bi je nobeden ne prenašal in da bi vsakdo rajši umrl, če bi le vedel, kaj ga po smrti čaka. Ta oholost višjega sodišča se kakor po kanalih izliva tudi do podrejenih sodišč. Sedaj je nekaj čisto navadnega, da se pri nas po deželi Slovenci, ki ne znajo niti besedice nemški, kot priče v kazenskih zadevah izprašujejo nemški in da se njih izpovedbe zapišejo nemški. Tako se godi n. pr. v Logatci.

Omeniti hočem tu še slučaj, ki je silno karakterističen za oholost in preširnost naših uradnikov, akoravno pridem s tem morebiti v položaj, da mi bode gospod dr. Schaffer očital, da zajemam svoje informacije iz kaktega "Fratscha" ali "Klatscha". Navedel pa budem ta slučaj, ker je, kakor rečeno, prekarakterističen za uradno oholost, ki nima drugačega pomena, nego da nas draži in razburja. Na Vrhniku je bil poprej sodnik, kateri je bil sicer Nemec, kojega sem pa spoštoval kot poštenega in objektivnega uradnika. Sedaj je na Vrhniku sodnik mladi mož, ki kaže svoje nemško mišljenje na drug način — da ga ne prikriva, tega mu ne zamerim, vsaj tudi jaz nikdar ne prikrivam svojega slovenskega mišljenja. V Vrhniškem sodišču se je na prostoru, ki je pristopen vsem strankam, — kak kraje je to, ne budem pravil — razobesila podoba Ljubljanskega mesta z gradom. Satirična roka — kdo bi se kaj tacega predrznil, če ne sodnik sam — je napravila na gradu trikoloro, na katero mi vsi prisegamo. Ta podoba visi, kakor sem rekel, na prostoru pristopnem vsem strankam. Raz stolpa vihra toraj slovenska trikolora in pod gradom je zapisano z debelimi črkami: "Slovenisches Ministerium". (Klici v središči: "Čujte!")

Gospoda moja, pri sodiščih, na javnem, vsem strankam pristopnem kraji se tako norčujejo s slovenskega naroda, češ, glej ti narod, če bodeš imel ministerstvo, imel je bodeš na Ljubljanskem gradu in tisti, ki bode na vislice obsojen, bode tvoj prvi ministerski predsednik. (Veselost na levi in v središči.)

Ne omenjam tega slučaja, ker mi je na tem, da bi dotični uradnik prišel v kako preiskavo, temveč le, da dokažem, koliko takta imajo naši sodniki in kako uporabljajo svoje stališče, da nas vzne-mirjajo, mesto, da bi nas pomirjali.

Ker sem že pri sodiščih, hočem omeniti še drug slučaj. Pri deželnem sodišči v Ljubljani je bil 20 let izvedenec za umobolne gospod dr. Bleiweis in vsakdo mi mora pritrdirti, da se ima takih preiskav udeleževati skušen psihiator. Ali na jedenkrat so odpravili brez vsakega vzroka gospoda dr. Bleiweisa in nastavila sta se dva druga izvedenca, katerih nobeden ni psihiator. Ta dva zdravnika sedaj ne moreta izhajati ali oddati svojih izrekov brez dr. Bleiweisa. In ker ta vender ne bo tako nespomenet, da bi tlako delal izvedencem, ki ne ugajajo postavnim predpisom, je jasno, da bodo dotična preiskavanja ostala ali površna, ali se bodo pa izdatno podražila. Vsekakor lep sad birokratske mo-

Notar je za hip utihnil, potem pa, gledaje župan srepó v oči, rekel počasi in svečano: Čujte, gospod župan, tu ne gre za politiko, ampak za zdravje in varstvo vseh meščanov. Če se odtegnete tej odgovornosti, če ne izvršite svoje dolžnosti in ne postopate energično, kesali se boste kmalu, to vam obečam jaz, notar Bernard!

Notar je bil vodja opozicije v mestu in glavni tekmeč županov. Kaj čuda, da je župan ukazal poklicati občinskega biriča.

* * *

Turek legal je bil v tem koncem mesta v travo, in glodal najdeno kost. Nihče se ni upal priti v njegovo bližino.

Občinski birič, držeč v rokah puško, katero mu je bil zaupal župan, bližal se je zdaj Tureku. Župan in notar stala sta z obilnim spremstvom v primerni daljavi. Birič potisnil je kapo na levo stran, zaviljal rokavi in samega junaštva ves rudeč v obrazu basal puško.

— Meri dobro, zaklical je nekdo.

— Na glavo meri, oglasil se je drugi.

— Ne, v prsa, kričal je tretji.

V tem je bil občinski birič izvršil priprave, odložil še kapo, pipi in robec, ter pomeril.

drosti! Tudi ta mali slučaj pričuje brezobzirnost naših uradnikov.

Ker je prečastiti gospod deželni predsednik omenjal razmer na našem slovenskem gimnaziji, dovoljeno mi bodi, da tudi jaz o tej stvari spregovorim nekoliko besed. Priznati moram, da tudi za ta gimnazij in za njegovo vodstvo velja moj izrek, da se narod draži po nepotrebni in sicer le vsled uradne brezaktivnosti.

Gospoda moja, kaj je bolj naravno, če imate slovenski gimnazij, nego da izdate program v slovenskem jeziku, ter tako izpolnite zakon, ki predpisuje, da naj se program izdaje v učnem jeziku?

Pri nas, pri našem slovenskem gimnaziji se je izdal program v nemškem jeziku. (Čujte!) —

Če kaj tacega ne obsoja samega sebe, potem si ne vem pomagati! Izvedel sem pa tudi, kako se je to zgodilo. Gimnazijski vodja je prišel vprašat deželnega referenta za šolske zadeve, ki je narodnjak in slovenski pisatelj, kaj mu je storiti. Narodnjak in slovenski pisatelj mu je odgovoril: da ne bodeš na zgoraj zadevah in si okresal glave, izdaj program v nemškem jeziku. (Veselost na levi in v središči.)

Gospoda moja, in mi naj bi to mirno prenašali? Vem, da se mi bode oporekalo, da so to malenkosti, pa mi zahtevamo, da se nam daje pravica tudi na takem polju. Program naj se sestavi v tistem jeziku, v katerem se poučuje na gimnaziji. Učni jezik na našem nižjem gimnaziji je slovenski, torej pričakujem, da bode deželni referent za šolske zadeve v prihodnje imel toliko poguma, skrbeti za to, da se bode izdal slovenski program. Ravnoisto velja glede vabil, ki so se proglašila začetkom šolskega leta. Kdo mi bode verjet, kdo ne bode rekel, da lažem, če povem, da so se dotočna vabilna, spisana za slovenske starše in za slovensko gimnazijo, razglasila samo v nemškem jeziku? Če je to taktno, kaj pa je potem netaktno?

Upam, da se kaj tacega v prihodnje ne bode več zgodilo, če se bo pa še zgodilo, obsojali bodo tako postopanje še ostrej nego ga obsojamo sedaj! Da omenjam še daljšega slučaja, ki priča o preširnosti državnih uradnikov, omenjam naj izlet pravnika državna društva na Laško. Nedolžno to društvo je hotelo napraviti pri izletu tudi občni zbor, ali okrajno glavarstvo v Celji ga je prepovedalo in reklo, da bode država razpadla, če ima pravniško društvo v Laškem trgu svoj občni zbor. In res ga ni smelo imeti!

Vse to karakterizuje naše v istini klaverne razmere in jaz mislim, da je naše stališče povsem utemeljeno, če se pritožujemo proti takemu postopanju od strani državnih uradov.

Končno še nekaj, kar se mi važno zdi za našo kronovino.

Gospoda moja, če danes končamo razgovor o deželnem proračunu, ne smemo oči zatisniti nasproti prigodku, ki se je, kakor znano, vrnil na Dunaj letosno spomlad. Pripravovalo se je, da se je zdržena nemška levica polastila postranske vlade na Kranjskem in poslala svoje zaupnike do ministarskega predsednika pritoževat se, kako se na Kranjskem zatira nemški živelj in kako se boje, da se v prihodnje ne bode imenovala kaka nepovoljna beseda na važnem mestu. To je znana stvar in dognana po znanih komunikacijah, ali mi se moramo odločno izreči proti taki postranski vladi. Če nas misli grof Taaffe vladati z nemško levico, potem naj rabi gre, da vsaj vemo, s kom se imamo pretepati. (Veselost na levi in v središči.)

Pisali so listi, da je tisti obisk zdržene leve pri ministarskem predsedniku za Kranjsko obrodil poseben sad. Pripravovalo se je namreč, da je kot nekaka koncesija padel naš prečastiti gospod

[REDACTED] Dalje v prilogi. [REDACTED]

Turek gledal je vse te priprave skrbno in bojaljivo. Nakrat je nastala splošna tišina. Žene so držale roke na ušesih, moški so mezikali. Vse je z nekim strahom pričakovalo, kaj se bo zgodilo.

Bum!

Glasan vzklik — srce pretresajoče rjovenje —. Turek se je iz težka dvignil in na treh nogah bežal, pustivši krvav sled za soboj.

V tem, ko je ranjeni pes tekel čez polje, ogledaval je občinski birič ves presenečen svojo puško, zbrana množica pa je zjala zdaj za psom, zdaj v beriča, zdaj v prepirajoča se župana in notarja.

* * *

Turek bežal je ves dan in se le ustavil, da je oblinil krvavečo svojo rano. Kamor je prišel, čakali so ga kmetje s kolci in kamni. Batine so padale pogostoma in končno je bil Turek ves razmesaren. Kamor je stopil, vse je porosil s krvjo in vender je moral bežati, bežati neprestano, spremščan od tuljenja kmetov.

Ko se je naredil večer, legal je Turek med visoko in rumeno pšenico, ves spehan, utrujen, oslabljen in krvav in tu je poginil, ne da bi bil vzdibnil, mej tem ko so v tih noči klicale jerebice in se je oglašal drobni cvrček — — —

deželni predsednik. Meni se zdi, da imamo pravico zahtevati, da se nam pojasi stvar, in odkrito povem, da cesarski zastopnik v ti kronovini v istini ni nič drugega, nego sama koncesija združeni nemški lenci in tukajšnjim zastopnikom nemškega veleposilstva. (Odobravanje na levi in v središči.) Če je to tako, potem se moram prečastitemu gospodu baronu Winklerju le čuditi, da je v tem zasedanji s tako izredno rahločutnostjo igral svojo klaverno rolo nasproti nemški manjšini. Od sedaj naprej ga hočem častiti in občudovati kot mučenika. (Veselost v središči.)

Izpeljavam gospoda poslanca Žitnika ne budem odgovarjal veliko, ker nočem polemizovati z glasilom Ljubljanskega škofa. „Slovenec“ mi je deveta briga in meni je čisto vse jedno ali je glasilo knezoškofa Ljubljanskega ali glasilo tovariša Hribarja. Kar pa se mi zdi umestno naglašati, je to, da so se v istini pokazali v našem javnem življenju hudi razdori in da jih je mlajša naša duhovščina pomnožila tako, da se je batiti, da bodo najedenkrat celo poslopje naše narodnosti stalo v ognji. Če pravi gospod poslanec Žitnik, da škof v vsem tem nima ničesar opraviti, je to javna tajnost, kakor so javne tajnosti tiste, o katerih sem poprej govoril. Za celo stranko stoji škof in jaz le želim in upam, da s tega v istini ne bode nastala kaka škoda za našo narodnost. Da se je pa tega batiti, temu je dokaz, da so naši mladi duhovniki napadli kot „liberalci“ tako častitljivega in vernega moža, kot je naš Svetec. Če vam taki posvetnjaki ne zadostujejo, potem bodo morali napraviti iz dežele jeden sam samostan, in potem bodo živelj takor v celicah! Kak pa bodo konec, to sam Bog zna. Ampak nekaj je gotovega že dandanes! Če so v naši mlajši duhovščini celoti in fanatiki, ki bi radi zopet v življenje poklicali srednji vek in se združujejo in agitirajo v ta namen, potem je posvetna inteligencia poklicana, da se združi v jeden tabor. (Živahno odobravanje v središči in med somišljeniki na levi.) in skupno v bran postavi, da se reši narodnost. Če bi danes prišlo do božje sodbe, kaj smo grešili proti veri, prepričan sem, da so morebiti moji grehi manjši, nego grehi gospoda poslanca Žitnika. Vero smo prevzeli po materi in mi je ne napadamo in tudi ne dopuščamo, da bi se napadala. Da bi se pa vera zlorabljala v to, da bi se v nas zacepila narodna mlačnost, tega ne in to tako ne bodo nikdar dopustili. Vsa posvetna slovenska inteligencia, s kojo sedaj mladi kapelanje svoje burke brijejo, je poklicana v to, da se združeno bojuje proti takim nameram. (Živahno odobravanje v središči.) Ljubljanski knezoškof ima veliko upliva in imenovali so ga drugega Hrena. Hren je zatrl reformacijo, jaz pa le želim, da naš škof, česar prijaznost z nemškimi liberalci, z veleposilstvimi, je znana, ne postane Hren v drugem pomenu besede, da ne bode prišli do žalostne slave, da je zatrl slovensko narodnost! In želim, da sveti Duh pride nadenj, ga razsvetli in mu pokaže, kako mu je postopati, da postane pravi slovenski škof. (Burno odobravanje v središči.)

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani, 8. oktobra

Delegacijski.

Nekateri Dunajski listi javljajo, da je cesar radi razširjanja se kolere ukazal, naj se delegaciji nemudoma preselita iz Budimpešte na Dunaj in tam zavrstita svoje zasedanje. Delegati in ministri imeli so že danes odpeljati se na Dunaj. Ta vest ni posebno verjetna in zategadelj jo beležimo z vso rezervo. — Zborovanje delegacij trajalo bode samo še do 28 t. m., a kolera še ni tako zelo razširjena, da bi se bilo posebno batiti. — V vojnem odseku ogerske delegacije kritikoval je delegat Ugron, opozicionalec Kossuthove vrste, kako rezko vso vojaško upravo, obetal, da izreče svoje mnenje brezobzirno v javni seji in končno odklopi ves proračun, češ, da nima nikakeršnega zaupanja do vojnega ministra.

Deželnozborska volitev na Moravi.

Voljni boj v Boskovškem okraju za mandat državnega poslanca utegne postati tako srdit. Stranka dvornih svetnikov dela na vse kriplje, da pomaga svojemu kandidatu, posestniku Slonki do zmage, a tudi Mladotiči ne drže križem rôk in agitirajo prav uspešno za svojega moža, deželnega poslanca dra. Tučka. Oba kandidata sklicujeta pogostoma voliliske shode, kateri so navadno mnogoštevilno obiskani, razloček je le ta, da se volilci navadno izrečajo za dra. Tučka, nikjer pa za konzervativnega Slonko. Tudi na shodu v Bystrici, kamor je s Slonko prišel ves generalni štab narodne stranke, kakor se zovejo vladni privrženci, izrekli so se volilci zoper tega kandidata in za dra. Tučka.

Ogerska kriza.

Te dni pojde ministerski predsednik grof Szapary k cesarju, da mu poroča o stanju cerkvenopolitičnih razmer in o krizi v ministerstvu, katero oficijelni krogi sicer zanikavajo, a prav brezuspešno. Bogočastui in naučni minister grof Csaky je voljan staviti kabinetno vprašanje, če se mu ne da svobodajo postopati po svojem prepričanju in pri tem ga podpiratu posebno finančni minister Wekerle in pravosodni minister Szilagy, najuglednejša moža v ministerstvu. Prigovaranju grofa Szaparya udal se

je grof Csaky v toliko, da je začasno še preklical formalno stavljeni kabinetno vprašanje, a le v toliko, da more grof Szapary vso reč pojasniti cesarju.

Bosna in Hercegovina.

Nekateri delegati, ki niso člani finančnega odseka in imajo torej časa preveč, priredili so izlet v okupirani deželi, da bi potem mogli v javni seji izreči strokovnjaško, iz lastnega prepričanja izvirojajočo sodbo o onotnih razmerah. Ta sodba bo gotovo temeljita, radovedni smo le, kaj poreklo dočni gospodje glede tega, da deželna uprava še vedno ni storila onega, kar je že grof Andrássy zmatral za nje prvo dolžnost. Bosanski kmetje še vedno niso gospodarji na svojih tleh, še vedno so le neke vrste tlačani turških veleposilstnikov in vlada se niti ne zmeni, da bi to najvažnejše vprašanje rešila, kako tudi, ko vendar z vso silo protjerira turške elemente! Zato pa bodo izletnički-delegatje imeli priliko občudovati v Sarajevu celo nemško opereto in to je izvestno velik napredok. Omenjeno bodi še, da ima upravitelj Bosne in Hercegovine 60000 gld. dispozicijskega fonda, torej 10.000 gld. več nego grof Taaffe. Ali se je potem še čuditi, če nekateri listi ne morejo prehvaliti uprave okupiranih dežel? Mislimo, da ne.

Vnajme države.

Srbski naprednjaki.

Garašaninova stranka, ki se povse krivično zove napredna, bi rada v motni vodi ribarila. Veliko škodo, katero je ona prouzročila Srbiji, sicer narod še ni pozabil, ali v zmislu starega reka: „duobus litigantibus tertius gaudet“ utegne morda vendar uloviti nekaj mandatov. Nekaj časa se je govorilo, da bodo naprednjaki skušali skleniti kompromis z radikalci, a ker ti slednji niso hoteli ničesar slišati o tem, boječ se, da bi se na ta način kompromitirali, zato trdne naprednjaki sedaj, da oni ne marajo kompromisa in da bodo samostojno — propadli.

Shod italijanskih katolikov.

V Genovi sešel se je te dni deseti letni shod italijanskih katolikov, ali bolje rečeno, shod skrajno klerikalne stranke, katera ne priznava sedanje državne uredbe. Udeležba pri tem shodu je primeroma zelo neznačilna; prišlo je nekaj nad tisoč zborovalcev, kaj se more eventualno zmatrati za dokaz, da se je ogromna večina italijanskih katolikov odpovedala nadeji, da bo sv. Oče še kdaj dobil posvetno vladu. Predsednik shodu je neki marki Sangiueto, ki je v svojem nagovoru na dolgo in na široko dokazoval, da je največji veleum, kar jih je rodil italijanski narod, — Krištof Kolumb; in zakaj? Ker je bil goreč katolik. — Kongres se vrši prav mirno in dostenjno, italijanski listi mu pa ne prisvajajo nikake važnosti in se zanj niti resno ne zmenijo.

Turške vlade odgovor na rusko noto.

Kakor javlja Bruseljski list „Lidépendance Belge“ izročila je turška vlada zastopniku ruskega veleposlanika v Carigradu že v torek svoj odgovor na rusko noto, o kateri smo že večkrat imeli priliko govoriti. Porta priznava v tem odgovoru, da je nje eksistencije temelj Berolinska pogodba in naglaša, da tudi nikakor ne misli odmakniti se od te pravne podlage; zajedno izreka porta svoje obžalovanje, da je vzprejem Stambulova dal povod ruski noti. Da se odpravijo vsa nesporazumljenja, ukazala bodo turška vlada svojemu poslaniku Reşid-beyu v Sofiji, naj zaradi priobčevanja ponarejenih listin storiti pri bolgarski vlasti resne korake. — Če se to obistini, je Turčija popolnoma kapitulirala, kar je gotovo bud udarec za bolgarske mogotce.

Belgijska ustava.

Belgijskega parlamenta odsek za posvetovanje o prenaredbi ustawe sešel se je v torek. Navzočni so bili trije ministri. Razprava je dokazala, da razen socijalističnih in nekaterih liberalnih članov nihče ne ve, v katerem zmislu naj se ustava premeni. Klerikalci so zoper vsako premembro in ministerstvo kot klerikalno tudi. Konec dolgega prepira je bil ta, da se bode v prihodnji seji začela generalna debata. Neki poslanec pozval je navzočnega ministra notranjih rečij, naj pove, kaj in kako misli vlada, a vrli minister se je izrekel, da on tega sam ne ve. Splošno se sodi, da reforma ne bo v dveh letih gotova; socialisti so vsled tega silno razčaščeni in pripravljajo velikansk štrajk. Nesrečne te homatije pretresajo vso državo in ovirajo vsak razvoj.

Dopisi.

Iz Spodnjega Štajerja, 5. oktobra. [Izv. dopis.] (Za nas in naše žalostne razmere nimajo besede.) Pritožbe o koroških in primorskih šolskih razmerah so pogostoma na dnevnem redu; tudi o Ljubljanskih šolskih razmerah smo slišali možato besedo iz krajuškega deželnega zbornika. Le o južnoštajerskem šolstvu je vse tisto in mirno. Ali je mar to šolstvo v lepem redu? Ali je slovensčini, kot materinskemu jeziku južnoštajerske dece odmerjen postavni prostor? Ali je vse tako, kakor bi moral biti, ko se slovenski poslanci v Graškem zboru niso nič o tej točki oglašali? Morebiti se pa celo v nemške šole nemških krajev slovenščina

uriva, ko se je zastopnik večjih južnoštajerskih mest, dr. Starkel, nekaj repenčil v zbornici in kvasil, kakor da bi vlada Slovencem potubo dajala? Kaj še. Dr. Starkel je jež v basni, ki je svojo dobrotino lisico, ki pa tu ni zvita, še zbadal za dobroto, da ga je v luknjo spustila. Ravno nasprotno je, kakor je ta najnovejši zastopnik spodnještajerskih nemškutarjev govoril. Slovencem se godi krivica, posebno na šolskem polju, ne pa Nemcem, če tudi naši poslanci tega letos niso povedali v Graški zbornici in čeravno teh krivic, zlasti krivic na šolskem polju, naši listi ne razkrivajo, vsaj zadostno ne.

Kakor so v Ljubljani ustanovili za nemške otroke vse preveč nemških razredov, namreč deset že, kakor ondi v te razrede slovenske otroke sprejemajo; tako delajo tudi na slovenskem Štajerju. Nemške šole je nedavno vlada sklenila ustanoviti ali pa jih že tudi ustanovila v sledečih slovenskih in slovensko-nemških trgih in mestih: Laški trg, Brežice, Konjice, Slovenj gradec; poskuša isto izpeljati tudi v Ljutomeru in drugod. Po vseh teh krajib bodo premalo nemških otrok, pa se bodo vabilo ali silili še slovenski otroci. Ta akcija se je letos vpeljala, menda kot regal za nemško levico, ki se je bila v drž. zboru nekoliko podala. Toda človek bi že še potrpel, ako bi se bilo po mestih kakor Maribor, Ptuj in Celje do zdaj že kaj na Slovence po šolah oziral, in ako bi bile ostale spodnještajerske šole slovenske. Toda sledeče šole so bile že do zdaj bolj nemške, kakor slovenske: Brežice (deška in dekliska), Konjice, Vitanje, Laško, Hrastnik, Trbovlje, Zidanmost, Sv. Lenart v Slov. Gor., Ribnica, Vodenica, Vuhred, Ormož, Rogatec, Slov. Bistrica, Slovenj gradec itd. Veliko krajev je pa, kjer bi morale biti dvojezične šole, so pa čisto nemške, n. pr. v marenberškem in mariborskem okraju ter drugod ob nemški meji. Tacih šol je kacih deset ali še več; v njih je le nekaj odstotkov Nemcev, vendar so šole čisto nemške. — Ali ni mar to svetu, slovenskim poslancem in slovenskim listom znano?

Kaj ne bi bilo?! Vsaj prinaša to imenik slovenskih šol v „Popotnikovem učitelj. koledarju“ že več let zaporedoma nespremenjeno! Zato se čudimo, zakaj se naši domoljubi nad tem ne spodikajo. Ali ne vedo nič o tem, da hočejo u. pr. v Brežicah napraviti nemško šolo in vanjo včolati tudi nekaj čisto slovenske okolice? Ali ne vedo, da hočejo ondi jedno jedino šolsko poslopje dvema novima lastnikoma, slovenskemu in nemškemu krajnemu šolskemu svetu izročiti? Da so ondi gorostasne razmere, dokaz je to, da se je v tem mestu uprl temu početju (žal, da tako pozno!) celo jeden najzmernejših domoljubov, kar jih imamo Slovenci. Ali naš javni svet nič ne ve, kako postopa znani šolski nadzornik, rengat najgrše vrste, z učiteljem v Brežicah, ki se je bil za svojo čast potegnil. Ves svet je govoril, da je zgubil službo največ radi tega, ker je bil odločen narodnjak. Take so naše razmere! In vendar so o vsem tem naši poslanci molčali! Tudi „Popotniku“, temu glasilu „Zvezde slovenskih učitelj. društva“ so vse te razmere dobro znane in vendar je vse premalo povdarja in graja. Tega ne razumemo. Zakaj bi ne dregnil v take šole brez pedagogike? Vsaj se ob njihovo osnovno spodikajo celo odlični štajerski c. kr. šolniki. Vsaj nam je dobro znano, da ne hvale ti dedičine svojega prednika niti sedanji deželni šolski nadzornik, ki vendar ni Slovenec!

Torej na noge, domoljubi naši in glasila naša, imejte še za nas besedo, vsaj smo mi in naše šolske razmere v nevarnosti, ne pa — —

Iz Podgrada v Istri 7. oktobra. [Izv. dop.] Naša podružnica družbe sv. Cirila in Metoda zborovala je včeraj popoludne. Z živo-klici sprejeto je bilo naznanilo, da šteje podružnica že tretjega pokrovitelja č. gosp. Karola Miklavčiča, župnika v Žmivju in 2 nova ustanovnika č. gg. Mateja Rebolja, župnika v Truškah in Mateja Markiča, župe upravitelja na Golcu. Zglasilo se je tudi več novih letnikov.

Po poročilu načelnosti sledila je volitev novega odbora ter so bili, izjemši blagajnika, voljeni dosedanji odborniki č. gg. dekan Rogač, za predsednika; župan Jenko za podpredsednika; učitelj Nekerman, za tajnika; poslovodja Volk za blagajnika in za blagajnikova namestnika župnika Benedik in Bartel.

Na predlog č. g. kapelana Šembergerja sprejela se je jednoglasno sledeča resolucija:

„Prva in jedina istrska podružnica družbe sv. Cirila in Metoda z veseljem pozdravlja ustanov-

vitev jake potrebne take hrvatske družbe za Istru, ki bode imela z našo jednak namen. S prepričanjem, da bodoce oboje družbi jedna poleg druge delovali v oni bratski slogi, v kakoršni uspešno delujejo sploh Slovenci in Hrvari Istre izjavlja denašnja skupščina, da ostaja Podgradska podružnica tudi nadalje kot podružnica družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani, katera dobro organizovana in uzorno upravljana družba tako lepo deluje v obrambo naše narodnosti in že sijajne uspehe beleži."

Občni zbor „Glasbene Matice“.

(Konec.)

Za leto 1891/92 izdal je odbor društvenim članom, ustrezač Že večkrat izraženi želji, da bi se pri izdaji muzikalij oziral na prireditev slovenskih pesmi za klavir v raznih transkripcijah, ker to probuja narodno zavest in omogoči gojitev narodnih pesmi v rodbinah, 3 skladbe za klavir, in sicer:

1.) „Kje so moje rožice“ fantazija zložil gosp. frater Hugolin Sattuer.

2.) „Zagorska“ koncertna fantazija, zložil gospod Anton Foerster.

3.) „Rapsodija na slovenske narodne pesmi“ zložil gosp. Karol Hofmeister.

Leta 1891/92 štelo je društvo skupaj 544 članov in sicer: a) podpornih članov v Ljubljani 247, b) podpornih članov zunaj Ljubljane 259, c) ustanovnikov 34, d) častnih članov 4.

V primeri z letom 1890/91 pomuožilo se je število članov za 33.

To je pač dokaz, da zanimanje za našo društvo vedno bolj prošinja narodne kroge, kajti s ponosom lahko rečemo, da ima „Glasbena Matica“ izmej vseh slovenskih društev, razven družbe sv. Mohorja in Slovenske Matice največ članov.

Nemila smrt posegla je tekom leta s svojo roko v krog naših društvenikov in nam odvzela dva odlična člana, namreč dičnega častnega člana gosp. Vojteha Valenta, v vseh krogih priljubljeno osebo, in blagega dr. Frančiška Grossa, kateri si je za društvo stekel nevenljivih zaslug, ustanovivši mu staleni pevski zbor. Vrlima v Bogu počivajočima rodoljuboma bodi ohranjen trajen spomin!

Iz odbora izstopil je mej letom Josip Noll.

Tudi društvena glasbena šola se je navzlic mnogim oviram in zaprekam, s katerimi se je bilo boriti, prav lepo uspevala.

Na mesto odstopivšega učitelja za gosli Vitezslava Moserju engaževal je odbor novega učitelja in koncertista za gosli Baudiča, kateri je predložil izvrstna spričevala in tudi stavljениm zahtevam točno in povoljno ustrezala.

Nastavila se je za nekoliko časa provizorično kot učiteljica za klavir tudi gospodičina Zetinovich, ki pa je kmalu zapustila zavod, ostavivši Ljubljano. Treba je bilo vsled tega priskrbeti si še jednega učitelja in to tem bolje, ker je bilo po odhodu dr. Gross-a popolniti mesto pevovodje. Kakor Že gori omenjeno, nastopil je mesto pevovodje in učitelja za klavir absolviran konservatorist gosp. prof. Hubad. Ta mož, ki živi in gori za glasbeno umetnost, prevzel je iz čistega rodoljubja težavni ta posel, katerega opravlja z uzorno vestnostjo in natančnostjo, in odbor „Glasbene Matice“ si mora pač čestitati, da je šoli in društvu pridobil tako izborna moč, kateremu je na senci jedino le povoljni razvitek društvenega zabora in glasbene šole.

V instrumentalni šoli poučeval je početkom leta Forstmajer, pozneje pa, ko je le-ta odšel, Staral in po njegovem vsled bolezni prouzročenem odstopu, Bič. V to šolo stavil je odbor prav velike nade, zlasti ker je mislil, da bode iz nje izšel nekak kader za bodočo mestno godbo. Žal, da se te nade niso obistinile. Učenci, kateri so se poučevali brez izjemne brezplačno, pohajali so malomarno učne ure in se sploh prav malo zanimali za pouk. Naravna posledica temu je bila ta, da so bili učni uspehi neznatni, kar je odbor prisiljeno, da bode to šolo še le pozneje otvoril.

V glasbeni šoli poučevalo se je:

1.) V igri na klavirji 181, 2.) v igri na gosilih 54, 3.) v zbornem petji 142, 4.) v splošnem petji, solopetji in teoriji 112 učencev.

Vpisanih je bilo skupaj 282 učencev. Šolnine uplačalo se je 2128 gld., šolnine oproščenih je bilo 32 učencev.

Poučevale so nastopne moči:

1.) Gerbić Fran, vodja glasbene šole, v igri na klavirji in solopetji. 2.) Gerbićeva gospa, Baudis, Hofmeister in Hubad v igri na klavirji. 3.) Baudis

v igri na gosli. 4.) Hubad v teoriji, splošnem in zborovem petji. 5.) Staral in Bič v igri na gosli in trobilih.

Običajni šolski koncert moral je letos vsled mnogih zaprek izostati, vršili so se pa pričetkom julija z ozirom na ugodne šolske prostore končni izpiti.

Tudi leta 1891/92 prejela je „Glasbena Matica“ za vzdrževanje šole nastopne podporo:

1.) Od slavnega c. kr. vlade 400 gld., 2.) od slavnega dež. zpora 500 gld., 3.) od slavnega mestnega zastopa razun navadnih 500 gld. še posebej 400 gld. torej skupaj 900 gld., 4.) od slavnega kranjske branilnice 200 gld., skupaj 2000 gld.

Vsem tem korporacijam bodi izrečena tu najtoplejša zahvala.

Navzlic tem navedenim izdataim podporom vender presegajo stroški za šolo dohodke za 845 gld. 27 kr., kateri nedostatek se je moral pokriti iz društvenega imetja.

Z ozirom na to, da se ima šola boriti z letom za letom rastočim primanjkljajem, obrnil se je odbor do slavnega deželnega zpora s prošnjo, naj bi letno podporo 500 gld. primerno zvikel. Ustrezač tej utelešenji prošnji dovolil je slavni dež. zbor zvikel skupaj podporo letnih 600 gld. za dobo 3 let.

Z letom 1891/92 završila je „Glasbena Matica“ 9. šolsko in 20. društveno leto. Šola in društvo dala sti odboru sicer mnogo posla in truda, toda zvrševal je svojo nalogu s tem večjim veseljem, ker se je uveril, da ga spremljajo simpatije in da pri občinstvu leto za letom bolje prodira zanimanje za društvo, katero si je zlasti z ustanovitvijo glasbene šole pri slovenskem narodu postavilo trajen spomenik.

Na to poroča blagajnik Ivan Krulec, da je društvo imelo leta 1891/92 prometa skupaj blizu 17.000 gld. in sicer dohodkov 8.611 gld. 86 kr., stroškov po 8.222 gld. 57 kr., končna gotovina znašata torej 389 gld. 29 kr.

Po proračunu za leto 1892/93 znašajo dohodki 4.609 gld. 29 kr., stroški pa 6.194 gld. in končni primanjkljaj 1.584 gld. 29 kr., katerega bo pokriti s podporami.

V novi odbor so bili voljeni.

A V Ljubljani stanujoči: Bartel Anton, dr. Ferjančič Andrej, Foerster Anton, dr. Hudnik Matija, Krulec Ivan, Paternoster Josip, dr. Požar Lovro, Ravnikar Frančišek, (predsednikom), Svetek Anton, Valentinci Ignacij, Vencajz Ivan in Žumer Andrej.

B Zunaj Ljubljane stanujoči: Fajgelj Danilo, Gregorčič Simon, Starec Anton, Šušteršič Matija in Žirovnik Janko.

Domače stvari.

— (Slovensko gledališče.) Jutri bode četrta slovenska gledališka predstava. Igrala se bode Rosenova veseloigra „Diletantje“, ki se je dopadla tako pri lanski predstavi v čitalnici. Na večstransko željo prijavljali bodoemo vselej dneve slovenskih predstav za bodoči mesec, oziroma teden. Prihodnji slovenski predstavi bodo v sredo 12. in v soboto 15. t. m. Jutri bode gledališče brez dvoma jako dobro obiskau.

— (Prvi gledališki viak) v Ljubljano priredé, kakor se nam poroča, v nedeljo dne 23. t. m. narodna društva v Kamniku. Živeli vriji Kamničanje in dobro došli. Vivat sequens!

— (Narodne manifestacije za družbo sv. Cirila in Metoda.) Slovenska čitalnica v Trstu odpolnila je včeraj vsoto 100 gld. vodstvu družbe sv. Cirila in Metoda ter pristopila med društvene pokrovitelje. Ta sveta nabrala se je mej člani čitalnice. Ako pomislimo, da imajo Tržaški slovenski rodoljubi pri tamošnjih razmerah vsakdanjih denarnih žrtev, je ta velikodušni njihovi dar za narodno stvar še posebno ceniti. — „Učiteljsko društvo za Goriški okraj“ sklenilo je v predverjajušnjem svojem izrednem občnem zboru, da pristopi kot pokrovitelj družbi sv. Cirila in Metoda ter plača določeni donesek 100 gld. — Iz Novega mesta pa se nam brzojavlja: Občni zbor „Dolenjskega Sokola“ imenoval soglasno gospoda Svetca prvim častnim članom in pristopil družbi sv. Cirila in Metoda kot pokrovitelj. — To so možati in dostojni odgovori na znane napade nepoklicnih fanatikov.

— (Tretja paralelka) dovolila se je, kakor se nam poroča, za peti razred Ljubljanske višje gimnazije. Ker ta razred šteje letos 180

učencev, je bila tretja paralelka neobhodno potrebna, vendar pa bo za njo težko dobiti primerenega prostora v prenapolnjenem licejalnem poslopju.

— (Imenovanje.) Na 2. učiteljsko mesto v Škofjeloki imenovan je g. Bogomir Kremer, dosedaj 3. učitelj na isti šoli, na njegovo mesto pa g. Slavko Flis, dosedaj učitelj v Sorici.

— (Planinsko društvo.) Z veseljem čujemo, da se snuje v Ljubljani slovensko planinsko društvo. To bi se bilo moralno že davno zgoditi, ker se pa še ni, zato se sedaj mnogobrojno vdeležimo pripravljalnega shoda, ki se bode v kratkem sklical, ter glejmo, da se ustanovi planinsko društvo na zdravem temelji. Tako društvo ne bode važno samo za člana pojedinca, ki bode užival razne udobnosti na potovanji, nego za vse slovenske kraje, kjer bode društvo delovalo, ker se bode skrbelo, da nasi domači lepi kraji zaslovne po širnem svetu, ter da se privabijo tuji ogledovat in občudovati našo slikovito domovino. Da ima kaka druga dejela toliko prirodnih lepot in krasot, kakor naša Kranjska, to bi bilo hvale in reklame. Mi pa — žalibog, v tem oziru spimo. Radi tega je velike važnosti, da si osnujemo svoje planinsko društvo ter skušamo, da je razširimo tudi izven Kranjske na sosedne slovenske dežele. — n.

— (Kontrolni shod.) Pregledni shod vojaških dopustaikov, rezervistov in nadomestnih rezervistov vršil se bode letos za Ljubljansko mesto dne 12. oktobra in to za vojake pešpolkov in za lovce, dne 13. oktobra pa za vojake vseh drugih vojaških krdel in sicer oba dneva ob 9 uri dopoludne v Šentpeterski vojašnici. Naknadni kontrolni shod bode dne 10. novembra. — Naknadni kontrolni shod za bramborce bo dne 20. novembra ob 9 uri zjutraj v brambovski vojašnici.

— (Tedenski izkaz o zdravstvenem stanju mestne občine Ljubljanske) od 25. septembra do 1. oktobra. Novorojencev je bilo 15, to je 25 4 %, umrlih 33, to je 55 4 %. mej njimi za grižo 6, za jetiko 6, za vnetjem sopilnih organov 1, za želodčnim katarom 5, vsled starostne oslablosti 4, za različnimi boleznimi 11; mej njimi je bilo tujcev 10 = 30 3 %, iz zavodov 13 = 39 3 %. Za infekcijsnimi boleznimi so oboleli, in sicer: za grižo 12, za oslovske (dušljive) kašljem 6.

— (Na deželnini vinarski, sadjarski in poljedelski šoli na Grmu pri Rudolfu) pridelali so letos v ameriškem delu vinoograda v Smoleni Vasi, katerega so pred petimi leti z ameriško trto „York madejro“ zasadili — nad 10 hektolitrov izvrstnega mošta, ki bode dal fino in prijetno dišeče vino. V starem delu tega vinoograda storila je toča mnogo škode, v ameriškem se nje sledovi niso poznali, ker ima trta večje, močneje in trpežneje listje. V šolskem vinogradu na Trški Gori obrodila je letos v večji meri na novo zasadena ameriška trta „Hington“, koje grozdje je posebno okusno. Kakor čujemo, upati je, da se bode pridelek v Smoleni Vasi v prihodnjem letu, ako bode vreme ugodno in ne bode toče, podvojil.

— (Griža.) V šestih vseh občine Poljšnjik v Litijskem okraju razširja se griža. Dozdaj zbolelo 23 osob, umrlo pa jih je 9.

— (Nesreča na železnici.) Pri postaji Kilovča na Notranjskem povožil je železniški stroj kmetico Marijo Mršnik iz Ratežovega Brda. Odtrgal ji je obe nogi, da je umrla nekoliko ur pozneje.

— (Slovenski tolmači.) Pri Graškem deželnem sodišči in sicer pri vseh oddelkih potrebujejo nekatere slovenske tolmače, ker je poslovanje s slovenskimi strankami zelo naraslo, uradnikov zmožnih slovenskega jezika pa ni. Ta mesta razpisana so bila že večkrat, a brez uspeha; zdaj opozarja predsedstvo Graškega sodišča znova na tiste razpise. Prosilci za ta precej dobra mesta naj se oglašijo pri Graškem deželnem sodišči, Sackstrasse št. 16. Pravnih študij ni treba dokazati, umeje se pa, da imajo pravni prednost.

— (Podružnica sv. Cirila in Metoda za Piberk in okolico) priredi jutri v nedeljo v Šmihelu v Šercarjevi gostilni besedo z govor, deklamacijo, petjem in gledališko igro „Svoji k svojim“.

— („Goriški Sokol“) preložil je izredni občni zbor na nedeljo 16. t. m., ker zadnjič ni prišlo toliko članov, da bi se bilo moglo zborovati. Dnevnih redov ostane nespremenjen.

Dalje v prilogi.

— (Na smrt obsojen) je bil včeraj pred Tržaškim porotnim sodiščem kmetovalec Janez Starc zaradi umora, telesne poškodbe in tativine. Umoril je bil svojo ljubico, ker ga je zapustila.

— (Kulturna slika iz Istre) Isterski Lahoni ne zamudé nobene prilike, da pokažejo svetu, kako jim je „avita cultura“ italijanska prešla v kri in v meso in v pesti. Pred kratkim prišel je v Istro znani odlični zbiralec slovanskih narodnih pesmi prof. Ludovik Kuba in na svojem potovanju dospel tudi v Sv. Ivan pri Vižnjanu, kjer službuje kapelan g. Jos. Ptašinski, rodom Čeh. Le-ta, da ustreže prošnji uglednega svojega rojaka, povabil je za tisti večer nekaj kmetskih fantov, znanih dobrih pevcev, v svoje stanovanje, da pojejo ondu hrvatske narodne pesmi, katere je gosp. Kuba zabeležil. Po 11. uri zvečer ostavili so pevci kapelanovo stanovanje in jo krenili domov, a komaj so zapustili vas, napadla jih je tolpa Italijanov s kamni in noži, čeprav so bili povse mirni in tiki in niso nikomur nič žalega storili. Vsi pevci so bili pri pretepu, ki je nastal, kolikor toliko nevarno ranjeni in so jedva oteli življenje. Stvar se je koj drugi dan naznanila kompetentnemu oblastvu, a gosp. prof. Kuba, neprostovoljni povod temu krvavemu izgredu, ostavil je takoj Istro, kjer je za osebno varnost Hrvatov tako uzorno skrbljeno.

— (Visoka starost) V Bakru poleg Reke umrla je neka žena Marija Pavletič v visoki starosti 103 let. Še le pred dvema mesecema je oslepla, do takrat pa je hodila vsak dan iz hiše. Do zadnjega trenotka je bistro misila in govorila.

— (Novo Sokolsko društvo) snuje se v Spljetu, imenovalo se bodo „Hrvatski Sokol“. Sestavl se je odbor, ki bode ukrenil vse potrebno in izdelal pravila. Novemu društvu kličemo prisčen: Na zdar!

— (Restavracijski wagon) vozi od 1. t. m. na progi mej Zagrebom in Budimpešto pri brzvlaku, ki odvaja iz Zagreba ob $\frac{1}{2}$ 6 uri zjutraj in iz Budimpešte ob $\frac{1}{2}$ 3 uri popoludne. Ta wagon mogo uporabljati potovalci I. in II. razreda, ne da bi za to kaj več plačali.

Književnost.

— Janez Cigler, slovenski pisatelj. V spomin stoletnice njegovega rojstva spisal Ivan Vrhovnik, župnik trnovski v Ljubljani. S tremi podobami. V Ljubljani, 1892. Izdala in založila Družba sv. Cirila in Metoda. — Cena vezanemu izvodu 20 kr., 100 vezanih izvodov 15 gld. — S tem spisom, izdanim kot osni zvezek knjižnice družbe sv. Cirila in Metoda, nas je naša šolska matica zelo razveselila. Na podlagi temeljnih preiskovanj in trudapolnih zasledovanj postavl je gospod pisatelj prvemu slovenskemu pripovedovalcu dostojen spomenik. Iz tega izbornega spisa spoznamo Ciglerju res glavo in srcé, spoznamo njegovo življenje in delovanje, njegov značaj kot duhovnik in pisatelj ter njega literarne zasluge. Knjižica je pisana jako gladko in se lahko bere, tako da smo trdno prepričani, da bode ugajala ne samo mladini in odraslim ljudem, ampak tudi celo koristila literarnim našim zgodovinarjem. Pridejano je troje lepih slik. S takšnimi spisi deluje naša šolska družba res za nravno in versko vzgojo slovenske dece in za utrjevanje narodne zavednosti in zategadelj priporočamo Vrhovnikov spis, kakor vse predidoče zvezke te knjižnice kar najtopleje.

— Navod kako ravnati v slučaji kolere. Tako se zove drobna knjižica, ki je izšla po navodilu ministerstva v slovenskem prevodu v tiskarni Drag. Hribarja v Celji. Cena je knjižici samo 3 kr. ako se naroči več iztisov skupaj.

— Važno za volapíkovce. Knjižica deželnega muzeja v Rudolfianumu dobiva od znanega prijatelja volapíka, gosp. c. kr. okr. feldvebeljna Avgusta Pokorna v Voloski, bogate zbirke novih volapíških slovnic, molitvenih in leposlovnih kujičic, časopisov, not, razglasov in dopisnic ter fotografij znamenitih volapíkovcev. Ti lepi darovi gosp. Pokorna bodo dobro došli tistim, kateri se želé naučiti svetovnega jezika, ali poznati njegovo najnovije slovstvo. Ker je deželna knjižnica javna, lehko vsakdo dobi omenjene publikacije na pósodo brezplačno. Reči se mora, da se volapük stanovitno razširja v vseh delih sveta, kakor dokazujojo te zbirke.

Telegrami „Slovenskemu Narodu“:

Dunaj 8. oktobra. Listi javljajo, da se je sinoči v Budimpešti, ko se je na spodnjem konci Vacsi-ulice hotelo uradoma uničiti nekaj inficiranega perila, zbralo na tisoče ljudstva, ki je uničenje hotela siloma zabraniti, metalo kamne na policijo in iz raznih hiš ulivalo najo vrelo vodo. Policija je moral z golo sabljo razgnati napadalce. Jedna oseba težko ranjena, mnogo lehko ranjenih.

Praga 8. oktobra. Od Vašatega sklicani ljudski shod prepovedala vlada zaradi preteče kolere.

Budimpešta 8. oktobra. Tukajšnji odločilni krogi ne vedo čisto nič o nameravanem sestanku cesarja z russkim carjem.

Budimpešta 8. oktobra. Uradno se naznanja, da je bilo dné 6. t. m. v barakah 51 za kolero bolnih osob, umrlo jih je 19; v privatnih hišah bila dva slučaja kolere.

Milan 8. oktobra. Bivši finančni minister Colombo naglašal v svojem volilskem govoru, da treba državno gospodarstvo spraviti v red po organskih reformah vojske, da treba z narodno-liberalnim programom uničiti socijalizem, veliki politiki pa, v kolikor se ne tiče Italije, da se je povse odpovedati.

Razne vesti.

* (Distančna ježa med Dunajem in Berolinom) o kateri smo tndi telegrafično poročali, je sedaj končana. Z veseljem beležimo, da so avstrijski častniki daleč prekosili svoje nemške tovariše, kajti med 17 zmagovalci je samo pet Nemcev. Najboljši rekord dosegel je avstrijski nadlajtenant grof Starhemberg, ki je prejahal skoraj 700 kilometrov dolgo progo z Dunaja v Berlin v 71 urah in 34 minutah. On dobi častno darilo nemškega cesarja, srebrno soho cesarjevo in prvo de narino nagrado v znesku 20.000 mark. Drugi zmagovalci je pruski premier-lajtenant baron Reitzenstein, ki je prišel iz Berolina na Dunaj v 73 urah in 6 minutah; on dobi častno darilo avstrijskega cesarja, srebrno statuetto avstrijskega husarja in 10.000 mark. Tretji je prišel na cilj avstrijski nadlajtenant Mikloš, ki je rabil za pot od Dunaja do Berolina 74 ur in 24½ minut ter dobi 6000 mark; za njim pride potem zaporedoma devet avstrijskih častnikov, in štirje pruski, ki so jahali po 75—82 ur ter dobre nagrade od 4500—6000 mark. — Mi si sicer o praktični koristi take ježe ne prisvajamo nobene sodbe, vendar pa z obžalovanjem beležimo, da je vsled forcirane ježe poginilo na potu, kakor poročajo razni listi, blizu 50 konj. Reitzensteinov konj bil je, do spevši na cilj, baje v strahovitem stanju; ob straneh bila je uboga žival vsa zatekla in polna krvavečih ran od prehude rabe ostrog in ko so hoteli konja odvesti v hlev, se je na mestu zgrudil. Tudi zmagovalca Mikloša konj bil je menda dospevši v Berlin ves razmesarjen in zadnjih 100 kilometrov morali so mu injicirati morfij, da se ni zgrudil že na potu. Konj prvega zmagovalca Starhemberga je mej tem, kakor se poroča telegrafično iz Berolina, tudi poginil. — Avstrijskim jahačem prirejajo se te dni v Berolini vsakovrstne slavnosti in istotako nemškim jahačem na Dunaji. Na povratku snidejo se potem vsi jahači na slovo v Dražanjih. Ta ježa bila je v Dunajskih in Berolinskih športnih krogih predmet ogromnim stavam, ki so najbrže marsikemu kavalirju sapo zaprle.

* (Kolera.) Ministerstvo notranjih rečij izdal je vsem deželnim političnim predstojništvom navod, kaj je storiti, da se po mogočnosti zabrani skoro neizogibno zanesenje kolere iz Ogrske. Želeti je, da bi se izvrševal te naredbe, ki so se kot tako koristne izkazale v Gališki in Bukovini, kar najstrožje, ker bo le tako moči priti v okom preteči nevarnosti. Prebivalstvo pa naj kolikor mogoče podpira državne in druge zdravstvene organe. Kolera se neprestano razširja, čeprav le jako počasi. Iz Ogrske zanesli so jo tudi že v Slavonijo in sicer v Daljo pri Oseku. V Zagrebu zahteval je župan kredita 20.000 gld. za potrebne varstvene priprave. — V Gališki je meja proti Rusiji zaprta in sicer po vojaškem kordonu. Navzlic skrbnosti za zdravje vojakov primeril se je mej njimi 43 slučajev kolere in to v jednem okraji, v okolici Lublinski.

* (Kolera v Budimpešti.) Zdaj je doognano, da se je kolera zatrosila v Budimpešti le vsled zaniknosti tamоjšne mestne uprave. Vsi listi ostro grajajo magistrat in zahtevajo, da se imenuje kraljevski komisar. Odnošajte v mestni upravi imenujejo še bolj azijatske, nego pa je kolera sama. Nič se ni storilo, da se odvrne preteča nevarnost. Bolezen zanesla se je po kožah, ki so prišle iz Hamburga. Nekaj so jih požgali, nekaj pa so jih delavci pokradli in tako kal bolezni raznesli po vsem mestu. Dozdaj je število bolnih in mrtvih še primerno majhno, a nevarnost je, da se to stanje obrne na slabje.

* (Ženitovanski projekt razkralja Milana.) Neki Bukureški listjavlja, da namerava bivši kralj Milan ozneniti se s hčerjo nekega rumunskega boljarja in da bode vstopil v rumunsko vojsko kot polkovnik.

* (Železnica iz Jaffe v Jeruzalem) se bode odprlu v kratkem. Dolga je 87 kilometrov in se je pričela graditi l. 1890. S karavanami potrebovalo se je iz Jaffe do Jeruzalema 30 ur, zdaj se bode prišlo z železnicco v 3 urah.

* (Nesreča pri zgradbi kanala) pripetila se je v četrtek zjutraj v Gradci. Zasulo je pet delavcev in so do večera mogli rešiti samo dva. Ostali trije so bržkone mrtvi.

* (Železniški most se je podrl) v Srbiji. Ko so namreč poskušali novi veliki most preko Morave na progi Smederevo-Požarevac in ga obteretili, zrušil se je. Zdaj ležijo razvaline mosta v reki.

* (Potres.) V Plovdivu bil je v četrtek proti deseti uri zvečer precej hud potres. Zemlja se je stresla trikrat in čuti je bilo podzemsko bobnjenje.

* (O gromen hleb sira.) Kanadski komisar za mlekarstvo, Robertson, dal je zgotoviti ogromen hleb sira, kakor ga dozdaj še ni bilo videti. Ta sir bodo razstavljen v kanadskem oddelku na razstavi v Chicagu. Tehta 22.000 funtov in 10.000 krov dajalo je tri dni mleko zanj. Sir je baje jako dober in se bodo po končani razstavi poslali na Angleško.

* (Dijana v Ameriki.) V nekem javnem vrtu v Novem Jorku stal je mnogo let krasen kip, predstavljajoč Dijano, seveda tako, kakor so jo predstavljali stari Grki. To pa nekaterim Novojorskim damam ni bilo všeč in po silnem pritisku so dosegli, da se je odpravil kip in nadomestil z drugo primerno oblečeno Dijano. Prvi kip potoval je potem v Čikago, kjer so ga hoteli izložiti v razstavi, a tudi v Čikagu uprle so se krepostne dame. Niti iz zaborja niso smeli vzeti Shoking-Dijane, tako srdite grožnje so usipale iz nežnih ust na brezvestne podjetnike. O, kdaj bodejo že ljudje pri nas postali tako popolni!

Narodno-gospodarske stvari.

— Za male obrtnike. Državnovojno ministerstvo namerava razne usnje oblačilne in opravne predmete za vojsko, ki reprezentujejo četrtino letne potrebnosti za l. 1893. dobivati od malih obrtnikov. Dobava obsega: čevlje, škorje, huzarske čižme, različne jermenje, torbe, vajete, uzde, nožnice i. t. d. Vzorci razpisanih predmetov in njih popis poglobajo se lahko v monturnih skladiščih v Brnu, Budimpešti, Gradci, Kaiser-Ebersdorfu in pri monturnem poddržnem skladišču v Karlsruhe, oziroma se od ondot tudi proti plačilu dopošljejo. Da se kolikor mogoče olajša oddaja, napravile se bodo za obrtnike po krajih, ki so posebno daleč od monturnih skladišč, vzprejemna mesta. Zmožni in zupni mali obrtniki se vabijo da svoje ponudbe uložijo najkasneje do 15. decembra t. l. do 12. ure dopoludne pri c. in kr. državnem vojnem ministerstvu. Razglas, ponudbeni obrazec in sezname dobavil predmetov pogledajo se lahko tudi v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani.

— Razpis dobave. C. in kr. vojno ministerstvo namerava si 14.000 zimskih kocev, 10.000 polletnih odelj in 7.600 konjskih plaht za l. 1893 zatočiti potom splošne konkurence. Zmožni in solidni podjetniki se s tem vabijo, da svoje ponudbe vložijo najkasneje do 22. novembra 1892 do 10. ure dopoludne pri c. in kr. državnem vojnem ministerstvu. Kakovostni in drugi podobni pogoji razvidijo se iz zvezka pogojev, kateri leži z ponudbenim obrazcem vred tudi v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani vsakemu na ogled. Ta zvezek pogojev je lahko tudi kupiti za 4 kr. tiskano polo pri vojnih intendancijah.

Centralna posojilnica slovenska.

(Spisal J. Lapajne.)

(Dalje.)

V.

Posojila.

§ 7. Posojila se dajejo le posojilnicam-zadružnicam in sicer:

- na vplačane deleže, ta posojila smejo obsegati 2kratni znesek vplačanega deleža;
- proti menicam ali zadolžnicam;
- na zastave;

d) „Centralna posojilnica slovenska“ pošilja lehko svojim zadružnicam tudi hranilne vloge.

§ 8. Ako posuje zadružna svojim zadružnicam na menice ali zadolžnice, podpisujejo one dotočni dokument na ta način, kakor to določuje dotočni § v njih pravilih, in sicer navadno tako, da se pod firmo podpišeta dva uda njih načelstva. „Centralna posojilnica slovenska“ sme pa tudi terjati, da se vsi udje načelstva ali tudi nadzorstva podpišajo, ali celo kateri odličnejši zadružniki dotočne posojilnice prosilke kot poroki in plačniki, oziroma žiranti. V ta namen sme terjati, da se jej pošlje prepis (neoverovljeni ali overovljeni) njenih zadružnikov.

§ 9. Načelstvo slovenske posojilnice, ki vodi „Centralno posojilnico slovensko“, ne more dobiti posojila niti vzeti hranilne vloge od tega zavoda.

§ 10. Posojila proti zastavi se dajejo na vrednostne listine. V tem slučaju podpiše izposojevalka suho menico.

Če dolžnica ni o pravem času vrnila sprejetega posojila na vrednostne listine ali če se jej plačilni obrok ni podaljšal, ima "Centralna posojilnica slovenska" pravico s temi zastavami ravnati po dočagi ministrske naredbe od 28. junija 1865 (drž. zak. št. 110).

§ 11. Visokost obresti od deležev, hranilnih vlog in posojil določuje z ozirom na razmere časa načelstvo, katero mora gledati, da bodo v obče vse te obresti najmanj za $\frac{1}{4}\%$ niže kakor poprek pri denarnih zavodih na Slovenskem.

Med posojilnimi obrestmi in obrestmi hranilnih vlog ne sme biti več kakor $\frac{1}{4}\%$ razlike.

Deležem daje "Centralna posojilnica slovenska" iste obresti, kakor hranilnim vlogam.

VI.

Zaveza in razdelitev zgube in dobička.

§ 12. Zadruga je za vse svoje dolžnosti vezana v prvi vrsti s svojim fondom in s celim svojim premoženjem.

Če ne bi za poravnanje vseh dolžnostij zadruge zadostoval konecletni opravljeni dobiček, zadržni zaklad in kakošno drugo zadružno premoženje, seže se na zadružne deleže; če bi pa vse to še ne pokrilo zavez zadruge, razdelé se daljša plačila na posamezne zadružnice v jednakih meri. Nepopolno vplačani deleži se morajo takoj polno vplačati.

§ 13. Konec vsakega leta sestavi načelstvo po svojih knjigah račun in naredi bilenco tako-le: Med aktiva se vpisujejo: gotovina v denarji, lastne vrednostne listine po dnevnom kurzu, premakljivo premoženje zadruge in terjatve (posojila in drugod naloženi denarji.) Med pasiva: zadržni deleži, hranilne vloge z obrestmi vred, zadružna izposojila (lastni dolgov), za bodoče leto predplačane obresti in zadružni zaklad (reservni fond.)

To kar ostane aktiv po odbitku pasiv, je čisti dobiček končanega leta.

§ 14. Čisti dobiček gre ves v rezervni fond. Vendar sme načelstvo darovati od čistega dobička za dobrodelne in koristne namene. Ti darovi se vendar smejo še le potem izplačati, kadar je občni zbor račun odobril.

VII.

O razdružbi zadruge.

§ 15. Zadruga se razdružuje:

- a) vsled sklepa občnega zbora,
- b) kadar se odpre konkurs na zadružno imetje in
- c) vsled ukaza upravne oblasti (po §. 37. zakona z dne 9. aprila 1873).

§ 16. V slučaji likvidacije mora načelstvo izterjati zadružne terjatve; drugo zadružno premoženje spraviti v denar in čisto premoženje, kar ga ostane po pokritju pasiv, razdeliti med zadružnike po razmeri števila in visokosti zadružnih deležev. Če pa ne bi zadostovalo zadružno premoženje, da bi se plačali dolgoročni, se ravna po določbi § 12. teh pravil. Ravno tako se ravna (§ 12.) tudi v slučaju konkursa.

VIII.

Uprava in vodstvo zadruge.

§ 17. Zadruga opravlja svoja opravila samostalno s sodelovanjem vseh zadružnic.

Njeni organi so:

- a) načelstvo,
- b) nadzorniki,
- c) občni zbor.

Načelstvo.

Načelstvo "Centralne posojilnice slovenske" je isto, kakor pri posojilnici, ki je na sedežu te centralne posojilnice, ako se je ona pridružila temu osrednjemu zavodu. Kjer je več posojilnic in jih je več pri "Centralni posojilnici", določi občni zbor, katere posojilnice načelstvo vodi za bodoče leto centralnega zavoda. Sedež "Centralne posojilnice slovenske" se more po sklepu občnega zbora od leta do leta spremeniti.

§ 19. Ker sta sedež in načelstvo bistveni del teh zadružnih pravil, mora se oboje po izvolitvi naznaniti za vpis v zadružni register; v dokaz izvolitve se predloži volilni zapisnik, kateri mora biti podpisani od predsednika občnega zbora in dveh zadružnic, to je dveh oseb, ki zastopate dve posojilnici zadružnici v njunem imenu.

§ 20. Načelstvo "Centralne posojilnice slovenske" zastopa zadruga z vsemi pravicami, katere mu določuje postava od 9. aprila 1873 in podpisuje v imenu zadruge na ta način, da se podpišeta dva uda pod firmo, katera naj bo pisana ali s pečatom natisnena.

(Dalje p. i h.)

Narodno zdravilo. Tako se smeti imenovati bolesti utešujoče, mišice in živce krepčajoče, kot mazilo dobro znano "Moll-ovo francesko žganje in sol", katero se splošno in uspešno uporablja pri trganju po udih in pri drugih nasledkih prehlajenja. Cena steklenici 90 kr. Po poštrem povzetji razpoložita to mazilo vsak dan lekarnar A. MOLL, c. in kr. dvorni zalagatelj, na DUNAJI, Tuchlauben 9. V zalogah po deželi je izrecno zahtevati MOLL-ov preparat, zaznamovan z varnostno znamko in podpisom. Manj od dveh steklenic se ne pošilja.

2 (42-14)

7.000 goldinarjev glavni je dobitek velike 50 krajarske loterije. Opozorjamo naše cenjene čitatelje, da boste žrebanje že dne 15. oktobra.

Za rekovačevske in malokrvne ljudi priporočamo kot krepilno, prebavljanje, tek in hranitev posebejšno sredstvo Kwizidin železniški konjak od F. Joh. Kwizide, okrožni lekar, Korneuburg pri Dunaju.

"LJUBLJANSKI ZVON"

stoji za vse leto 4 gld. 60 kr.; za pol leta 2 gld. 30 kr.; za četr leta 1 gld. 15 kr.

Štev. 4. Deželno gledališče v Ljubljani. Dr. pr. 481.

V nedeljo, dne 9. oktobra 1892.

DILETANTJE.

Gluma v štirih dejanjih. Spisal Julij Rosen. Preložil Vek. Benkovič. Režiser gospod Ign. Borštnik.

O S O B E :

Gospa Kršanová, vlad. svet. udova gospa Danilova.
Adela nje gospica Slavčeva.
Katinka, omož. Juričeva hčeri g. Borštník-Zvonarjeva.
Robert Kršan, njen netjak — gospod Lovšin.
Dr. Marko pl. Jurič — gospod Verovšek ml.
Henrik Šodin, pisatelj — gospod Danilo.
Gostiša, notar — gospod Borštník.
Ana, njegova žena — gospica Nigrinova.
Tinica, njegova hči — gospica Polakova.
Zagorčevka — gospica Pavškova.
Rožič pisarja pri Gostiši — gospod Perdan.
Ogrizek gospod * * *
Reza, strežnica — gospica Kozjakova.
Skobec, posojevalec — gospod Urbančič.
Blaže, sluga pri Kršanovih — gospod Gostinčar.
Gričar, dñnar — gospod Trnovski.

Godi se v stolnem mestu v današnjem času.

Začetek točno ob 1/2 8. ur, konec ob 10. ur zvečer.

Dramatično društvo.

Pri predstavi svira godba slavnega domačega pešpolka bar. Kuhn št. 17.

Ustopnina:

Parterni sedeži I. do III. vrste 80 kr. Parterni sedeži IV. do XI. vrste 60 kr. Balkonski sedeži I. vrste 60 kr. — Balkonski sedeži II. in III. vrste 50 kr. Galerjski sedeži 40 kr. Ustopnina v loži 50 kr. Parterna stojšča 40 kr. Dijaške ustopnice 30 kr. — Galerjska stojšča 20 kr. Sedeži se dobivajo v čitalniški trafiki, Selenburgove ulice, in na večer predstave pri blagajnici.

Blagajnica se odpre ob 7. uri zvečer.

Tujci:

7. oktobra.

Pri **Malliti**: Feilhuber, Rosenberg, Zupančič, Steinwender, Machanek, Kohnbloss, Hochstätter, Burghardt z Dunaja. — Berba, Kušič iz Grada. — Hönsig iz Tržiča. — Pučnik iz Kranja. — Doljan iz Zagreba.

Pri **Stonu**: Kurz, Kornblut, Geiringer, Bergel z Dunaja. — Kip, Rumel, v Višnje gore. — Schuler s Tolminom. — Kuša iz Ljubljane. — Marnik z Gorenjskega. — Gregorič z Brežic. — Kraus z Budimpešte. — Gabrijel iz Cerkija. — Lowa iz Trsta.

Pri **Bavarskem dvoru**: Hoge iz Stare Loke. — Premru iz Trsta.

Pri **Južnem kolodvoru**: Jech iz Oseka — Sirc, Zuenberger iz Kranja. — Partel, Pescovic, Kresan, Samene iz Trsta.

Umaril so v Ljubljanski:

6. oktobra: Ema Lenarčič, finančnega tajnika hči, 4 1/2 mes., Nove ulice 5, ecclampsie. — Helena Cotič, revidentova hči, 4 1/2 mes., Karlovska cesta 8, bronchitis.

V deželni bolnici:

4. oktobra: Marija Božič, črevljarjeva žena, 34 let, jetika.

5. oktobra: Neža Rotar, delavčeva žena, 64 let, vitiūm cordis. — Anton Kotar, hlapec, 46 let, dementia cerebri.

Meteorologično poročilo.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura	Vetrovi	Nivo	Močina v cm.
7. okt.	7. zjutraj	729,3 mm.	15,6° C	sl. zah.	dež.	8,50 mm.
	2. popol.	730,2 mm.	19,2° C	sl. jzh.	obl.	
	9. zvečer	731,4 mm.	13,4° C	sl. jzh.	d. jas.	dežja.

Srednja temperatura: 16,1°, za 33 nad normalom.

Dunajska borza

dné 8. oktobra t. l.

	včeraj	—	dan
Papirna renta	gld. 96,35	—	gld. 96,50
Srebrna renta	96,20	—	96,25
zlatna renta	114,75	—	115,—
5% marčna renta	100,20	—	100,15
Akcije narodne banke	98,75	—	98,65
Kreditne akcije	209,75	—	310,—
London	119,75	—	119,70
Srebro	—	—	—
Napol.	9,52	—	9,52
C. kr. cekini	5,69	—	5,69
Nemške marke	58,80	—	58,80
4% državne srečke iz 1. 1854	250 gld.	140 gld.	50 kr.
Državne srečke iz 1. 1864	100	185	50
Ogerska zlatna renta 4%	112	30	—
Ogerska papirna renta 5%	100	40	—
Dunajske reg. srečke 5%	122	75	—
Zemlj. obč. avstr. 4 1/2% zlati zast. listi	117	50	—
Kreditne srečke	100 gld.	190	25
Rudolfove srečke	10	21	50
Akcije anglo-avstr. banke	120	151	25
Tramway-društ. velj. 170 gld. a.v.	238	—	—

Prospekti o zdravili v vodozdravilični Giesshübler. Pošljite zastonj in frankovano.

Priporoča se, paziti na to znamenje, užgano v probek, in na etiketo z rudečim orlom, ker se tako pogostoma prodajajo ponarebde (2-7) Mattoni jeva Giesshübler slatine.

Podpisana se priporoča p. n. spoštovanemu občinstvu, da bode vzprejemala

vse perilo in likanje istega

na dom. Tudi hodi proti malemu plačilu po hišah perilo likati.

S spoštovanjem

Marija Kolbič, likarica,

Florijanske ulice št. 14, I. nadstropje.

Koncesijonovana plesna šola

v Gospodskih ulicah št. 12.

ZABAVNI VEČER

vsako nedeljo od 6. do 9. ure zvečer.

Ravnokar je izšlo in se dobiva:

Premru:

Dialoghi italiani, tedeschi e sloveni.

Laški, nemški in slovenski pogovori. (1022-2)

Cena 1 gld., po pošti 1 gld. 5 kr.

J. Giontini, knjigarna v Ljubljani.

V „Národní Tiskarní“ v Ljubljani

so izšle in se dobivajo po znižani ceni sledče

knjige:

Blodne duše. Roman. Češki spisal Václav Beneš Trebiszsky. Preložil Ivan Gornik. Mala osmerka, 523 strani. Cena 70 kr.

Oci in sinovi. Roman. Ruski spisal J. S. Turgenev. Preložil Ivan Gornik. Mala osmerka, 357 strani. Cena 50 kr.

Undina. Spisal André Theuriet, poslovenil Vinko. — Mala osmerka, 143 strani. Cena 20 kr.

Vilenski brodnik. Spisal Emile Souvestre, prevel Muñoz. — Mala osmerka, 82 strani. Cena 15 kr.

Dnevnik. Spisal Ludovik Halévy, poslovenil Vinko. — Mala osmerka, 95 strani. Cena 15 kr.

Ukrajinske dume. Češki spisal E. Jelinek. Poslovenil Podvidovski. Mala osmerka, 84 strani. Cena 15 kr.

Časnikarstvo in naši časniki. Spisal * Stat nominis umbra. Mala osmerka, 19 p. Cena 40 kr.

Dubrovnik. Povest. Spisal A. S. Puškin, poslovenil J. P. Mala osmerka, 122 strani. Cena 25 kr.

Nov. Roman. Spisal Turgenev, poslovenil M. Málorh. — Mala osmerka, 32 p. Cena 70 kr.

Razne pripovedke. Najgrozovitejša muka peklenska. Spisal Catulle Mendès, prevel Vinko. — Utomek. Spisal Sevnican. — Slivestrov otročiček. Kalifornska povest. Spisal Bret Harte, poslovenil Vinko. — Uniceno življenje. Češki spisal Stropežnický, preložil Vinko. Cena 40 kr.

Pariz v Ameriki. Roman. Francoski spisal René Lefebvre. Poslovenil * * Star nominis umbra. Mala osmerka, 635 strani. Cena 50 kr.

Ivan Zbogar. Zgodovinski roman. Spisal Charles Nodier, poslovenil J. Kržišnik. Mala osmerka, 198 strani. Cena 25 kr.

Junak našega časa. Roman. Spisal M. Lermonov, poslovenil J. P. Mala osmerka, 264 strani. Cena 40 kr.

Selski župnik. Roman. Spisal L. Halévy, poslovenil Vinko. — Mala osmerka, 203 strani. Cena 25 kr.

Knez Serebrjani. Roman. Spisal grof A. K. Tolstoi, poslovenil J. P. Mala osmerka, 609 strani. Cena 70 kr.

Za dragocenim korenom. Povest iz življenja kitajskih pogodžnikov. Spisal A. J. Maksimov. Poslovenil J. P. Mala osmerka, 141 strani. Cena 20 kr.

Dve povedi. Mej knjigami in ljudimi. Češki spisal S. Čeh, preložil I. Skalar. — Doktor Holman. Božična povest. Ruski spisal M. Bojan, preložil I. J. Stefanov. Cena 25 kr.

V isti zalogi sta izšla in se dobivata po znižani ceni še sledča zvezka:

I. zvezek, ki obsega: Stenografija, spisal dr. Ribič. — Životopisje, spisal Rajz Bož. — Presern, Preserin ali Preseren, spisal Fr. Levstik. — Telesacija potenčka, novela, spisal J. Jurčič. — IN. Machiavelli, spisal dr. Ribič. — Flama iz Ruske, spisal dr. Celestin. — Trstvo z grozdjem na Ruskem, spisal dr. J. Vojsjak. — Cesarska boda, novelica, spisal J. Ogrinc. Cena 15 kr.

V. zvezek, ki obsega: Metta Hheldenis, roman, francoski spisal Viktor Cherbuliez, poslovenil Davorin Hostnik. Cena 25 kr.

Za oba zvezka naj se priloži še 10 kr. poštnine, za posamezne zvezke pa 5 kr.

Naznanilo in priporočilo.

Slavnemu p. n. občinstvu usoja si podpisane javljati, da je po dolgotrajnem praktičnem delovanju kot urarski pomočnik otvoril svoj

urarski obrt

v Ljubljani

Vodnikove ulice št. 4 (pri Mesarskem mostu).

V zalogi bode imel raznovrstne zlate in srebrne žepne ure, stenske in ure budilnice ter le dobro blago in po najnižjih cenah.

Poprave bode najtočneje izvrševal pod poroštrom in po najnižjih cenah.

Z velespoštovaljem

Luka Vilhar.

Pravi zaklad

za nesrečne žrtve samooskrumbe (onanije) in tajnih razpašnosti je izborno delo

Dra Retau-a Sebeohrana.

Češko izdanje po 80, nemški izdaji. Z 27 podobami. Cena 2 gld. a. v. Čita naj je vsakdo, ki trpi na strašnih posledicah te razuzdanosti, resnični njegevi pouki rešijo vsako leto na tisoč bolnikov gotove smrti. Dobiva se v založni knjigarni „Verlags-Magazin R. F. Bierey“ v Lipskem (Sasko), Neumarkt 34, kakor tudi v vseki knjigarni.

(1089-40)

1000

pisemskih mark, okoli 170 vrst, 60 pf., 100 raznih prekomorskih 2.50 M., 120 boljših evropskih 2.50 M. pri G. Zechmeyer, Norimberk. Nakup. Zamena. (744)

250 debelih

smrek mej njimi tudi nekoliko hoj

je na prodaj v gozdu Kostanjevieci pri Bevkah, prav blizu državne ceste.

Natančneje do 16. oktobra 1892: Poljanska cesta št. 7, l. nadstropje. (1119-2)

7 komadov z železom okovanih dvojnih štacunskih vrat in 4 razkladnice (1124-1)

še dobro vse ohranjeno, proda se pri

Ferdinandu Plautz-u v Ljubljani, na Starem trgu štev. 30.

Županstvo na Bledu
išče spretnega

občinskega tajnika zmožnega slovenskega in nemškega jezika. Plača po dogovoru. Vzprejme se takoj.

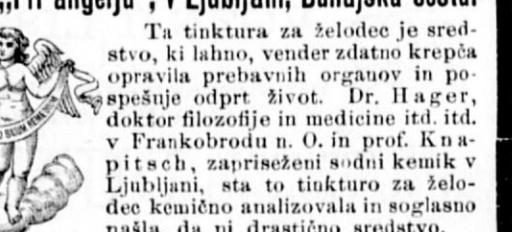
(1121-1)

Županstvo na Bledu.

Tinktura za želodec

katero prieja (59-9)
lekarnar Gabrijel Piccoli

lekarna „Pri angelju“, v Ljubljani, Dunajska cesta.

Tinktura za želodec je sredstvo, ki lahno, vendar zdatno krepiča opravila prebavnih organov in poprešuje odprt život. Dr. Hager, doktor filozofije in medicine itd. itd. v Frankobrod n. O. in prof. Knapsitsch, zapriseženi sodni kemik v Ljubljani, sta to tinkturo za želodec kemično analizovala in soglasno našla, da ni drastično sredstvo.

Izdelovatelj razpoložja to tinkturo v zaboljkih

po 12 steklenic in več. Zabojec z 12 steklenicami

stane gld. 1:36; s 24 gld. 2:60; s 36 gld. 3:84; s 44 gld. 4:26; 55 steklenic tehta 5 kg s poštno tezo in velja gld. 5:26; 110 steklenic gld. 10:30. Poštnino plača vedno naročnik. 1 steklenica stane 10 kr.

SVARILO!

Usojamo si p. n. občinstvo uljud o na to opozarjati, da se naša

Kathreiner-jeva Kneipp-ova sladna kava

nikdar odprta

ne prodaja, temveč v belih originalnih zavitkih z modrim tiskom po 1/2 kg, 200 in 100 gramov z našim podpisom in varstveno znamko, ki je tukaj zraven.

Pazi naj se posebno na našo varstveno znamko, kajti občinstvo se skuša slepit z vsemi mogočimi ponaredbami. Papir, tisk in besedilo se popolnoma ponaredi, same podobo častitega gospoda župnika in naš podpis nimajo ponaredbe. Nikdo naj ne sodi o kakovosti Kathreiner-jeve Kneipp-ove sladne kave, če ni dobil pristne v zavitku z varstveno znamko, ki je tu zraven matisnjena. (1085-4)

Kathreiner-jeva
tovarne za sladno kavo.
Berolin — Dunaj — Monakovo.

Prevzetje poslovnice.

Najudaneje podpisano čast je, svojim cenjenim p. n. naročnikom, ki so bili v poslovni zvezi z

čevljarsko firmo F. Goltsc

najududnejne naznaniti, da je to staro in najbolje akreditovano poslovničko za življence bivšega gosp. lastnika kupil in da bo nespremenjeno dalje vodil. Vse njegovo prizadevanje bode, da s solidno in pošteno postrežbo izvrstno ime te firme ohrani tudi v bodočem in usoju si najudaneje prositi blagohotnega podpiranja njegovega podjetja.

Z velespoštovaljem najudaneji

F. Goltsc's naslednik

M. PERNE

čevljarski, Židovske ulice h. št. 3, v Ljubljani.

V moji dosedanji poslovničici, Židovske ulice št. 4, ki jo bodem opustil, razprodajalo se bode vse čevljarsko blago, kolikor ga je v zalogni, globoko izpod lastne cene.

(1127-1)

Karl Till v Ljubljani
Špitalske ulice št. 10.

Velika zalog
(1024-4) vseh
šolskih
potrebščin
po predpisih
gospodov učiteljev in
profesorjev.

Karl Till v Ljubljani
Špitalske ulice št. 10.

Potezna peresa, tuš, plovec, svinčniki, varovavec za svinčnike, naprave za špicenje svinčnikov, papir za pismo, bronove barve, bronov prašek, usnje in jermenje za knjige, karmínova tinta, papir za lepenke, kemična tinta, kineški tuš, kompendije, zavitki, krvuljna črtala, trikoti, poštevanke, gladiila, barvne skrinjice, barvni klinčki, peresnice, držala za peresa, peresni nožki, peresni tuli, molitveniki, zlatškoljke in srebrna tinta, pisala, naprave za špicenje pisal, zeleni volk tekoč.

Karl Till v Ljubljani
Špitalske ulice št. 10.

Arabska guma, skledice za gumi, tablete za gumi, herbariji, krasopisne predloge, črtala do kaučuka, gosja peresa, škripčna peresa, kreda, bela in barvasta, držala za kredo, črtala, črtani listi, brisalne deščice, brisalni gumi, pivnik, predloge za slikanje, kovinska tinta, milimeterski papir, glasbene mape, natorni gumi, natorni papir za risanje, nigrivorin, beležnice, beležne tablice, siikarske ploščice, škarje za papir, lepenka, klejne table, suhe barve, prozirno platno, prozorni papir, čopiči, portfeljni klinčki, preparacijski zvezki, strgalni gumi, risalnice, risalni ogel, risalni čavljički.

Karl Till v Ljubljani
Špitalske ulice št. 10.

Risalne šine, risala, predloge za runde pisavo, peresa za runde pisavo, škriljnatí klinčki, škriljne plosčice, pisalne mape, pisalni papir, pisanke, šolske torbe, sepija tinta, jeklena peresa, predloge za pokončno pisavo, peresa za pokončno pisavo, simetikon, bela kreda za tablo, nožičevke, mape za pisanke, tinte črne in barvaste, tintni gumi, tintni črtalni, tintniki, kvadratna črtala, risalniki, risarski bloki, risarski papir, predloge za risanje, orodje za risanje.

DOBRA KAVA

le s Kathreiner-Jevo
Kneipp-ovo
sladno kavo
za primeso.
Dobiva se povsodi.
Pred ponaredbami se svari.
(1084—4)

Popolno in praktično
igranje na citre

poučuje doma in zunaj doma.

Kdo? in kje? pové iz prijaznosti upravnštvo
„Slovenskega Naroda“. (1060—6)

FRAN ČUDEN

urar

v Ljubljani, v Slonovih ulicah

proda

filijalo v Trbovljah

vredno 2 do 3000 gld., zaradi preoblega posla in opravkov, kateri mu ne dopuščajo, nadzorovati jo. Znesek se lahko tudi v obroku plačuje. Letno skupilo 4 do 600 gld. Natančneje izvē se pri imenovanemu v Ljubljani, v Slonovih ulicah. (1126—1)

V AMERIKO.

 VOZNJI LISTKI
(7—38) pri
nizozemsko-ameriški pa-
robodni družbi.

I Kolowratring 9 DUNAJ.
IV Weyringergasse 7.

Prospekti in pojasnila točno in zastonj.

Najkrajše, najceneje in najhitreje potovanje.

 FRIDERIK HOFFMANN

urar

(521—1)

Dunajska cesta št. 16

priporoča svojo bogato zalogu švicarskih žepnih ur iz zlata, srebra, tule, jekla in nikelja in sicer le dobre do najboljše kakovosti, kakor tudi vsake vrste stenskih ur in budilnikov po najnižjih cenah ter prevzame popolno garancijo.

Popravljanja se izvršujejo točno in dobro.

Za sezono 1892—1893

ponuja najceneje

v novem blagu in v veliki izbiri došle slavnoznanje

nepremočne ruske juftovine v celih kožah, kakor tudi v uvaljanih škornjih, čižmah in oglavjih

zalogu usnja JULIJA MOISES-A

v Ljubljani, Prešernov trg.

Vnanja naročila izvršujejo se najtočneje po pošti ali železnici proti povzetju. (1114—1)

Odlikan
na koroški deželnini raz-
stavi 1885. leta.

Priznanja
in priporočila iz vseh
krajev monarhije.

R. LANG

I. kranjska izdelovalnica žičastih žimnic in žičastomrežnih postelj

Ljubljana (Šiška), poleg Kosler-jeve pivarne

priporoča

žičaste žimnice najboljše vrste za otroške postelje po 5 gld. in več,

" " " " " velike

tudi na obroke. (211—59)

Zalagatelj za bolnice, hotele, zavode, kopeli, ville, zasebnike itd. — Cenik zastonj.

— Zunanja naročila se točno izvrši. — Kdo kupi več, dobri odpust od cene.

Mesarski pomočnik

izurjen v klanji prešičev in v izdelovanji klobas, z dobrim spricelom, 25 let star, sposoben tudi za mala dela, **se takoj vzprejme.** — Kje? pove upravnštvo „Slovenskega Naroda“. (1125—1)

Dr. Rose životni balzam

je nad 30 let znano, prebavljanje in slast pospešjuče in napenjanja odstranjujoče ter milo raztopljočoče

domače sredstvo. (1109—1)

Velika steklenica 1 gld., mala

50 kr., po posti 20 kr. več.

Na vseh delih zavojnine je moja

tu dodana, zakonito varovana

varstvena znamka.

Zaloge skoro v vseh lekarnah

Avtro-Ogrske.

Tam se tudi dobri:

Praško domače zdravilo.

To sredstvo pospešuje prav izborno, kakor sve-
dočijo mnoge skušnje, čistenje, zrnjenje in lečenje
ran ter poleg tega tudi blaži bolečine.

V škatljicah po 35 kr. in 25 kr. Po posti 6 kr. več.

Na vseh delih zavojnine je moja

tu dodana, zakonito varovana

varstvena znamka.

Glavna zaloge

B. FRAGNER, Praga,

lt. 203—204, Malá strana, lekarna „pri črnem orlu“.

Poštna razpošiljatev vsak dan.

Na najnovejši in najboljši način
umetne (228—61)

zobe in zobovja

ustavlja brez vsakih bolečin ter opravlja plombovanja in vse zobne operacije, — odstranjuje
zobne bolečine z usmrtenjem živca

zobozdravnik A. Paichel,
poleg čevljarskega mostu, v Köhler-jevi hiši, I. nadst.

Maribor na Dravi. Hiša

z vrtom in dvema stranskima poslopjem
v kateri je pekaria in gostilnica, ki vrže na leto
najemnine v vsem 1600 gld., proda se za
24.500 gld. (1083—4)

Povprašati je pri lastniku gosp. Frideriku
Schediwy, v Gradiči, Annenstrasse 19.

P. N.

Cast mi je obznaniti, da sem go-
stilno „k parovozu“ od južnega kolodvora premestil v hišo tik novega
državnega kolodvora

Petrinjska ulica št. 44.

Z velespoštovanjem (1096—3)

Josip Luzar

gostilna „k parovozu“ Petrinjska ulica št. 44.
tik novega kolodvora ogrskih državnih
zeleznic v Zagrebu.

Lepa, suha koruza

drobno in debelozrnata, je zopet zadobiti na debelo in drobno

v Treo-tovem magacinu za žito

v Ljubljani, Gradišče, Rimska cesta št. 6

pri

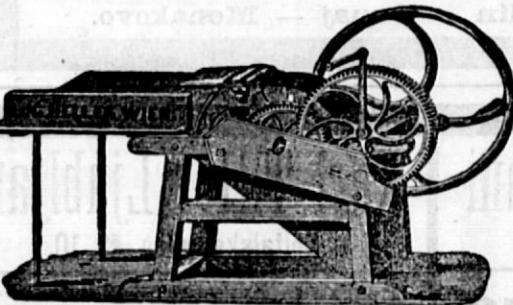
IVANTU LININGER-ju

kateri priporoča tudi svojo

(232—30)

zalogu Radanjske in Radgonske kisle vode.

Vsi stroji za kmetijstvo vinarstvo in moštarstvo

mlatilnice

čistilne mline za žito

izbiralnice

rezalnice za krmo

mline za sadje

tlačilnice za sadje

tlačilnice

za grozdje in vino

kakorudi vsakovrstne druge mašine in razni stroji za kmetijstvo,
vinarstvo in sadjarstvo itd. itd. nove izvrstne konstrukcije razpošilja
najceneje (302—14)

IG. HELLER, DUNAJ

2/2 Praterstrasse 78.

Ilustrovani katalogi in zahvalna pisma v hrvatskem, nemškem, italijanskem
in slovenskem jeziku se pošiljajo na željo zastonj in frankovan.

Stroji se dadó na poskušnjo — jamči se zanje — pogoji so ugodni.

Cene so se znova znižale!!!

Mala oznana

Ahčin Albin C.

Gledališke ulice št. 8, trgovina z železjem, zaloga dinamita, kuhinjsake oprave, kmetijskega in rokodeljskega orodja, štedilnih ognjišč, peči, nagrobnih krijev itd. priporoča po najnižjih cenah. (628-20)

Baucon Andr.

stolar, Dunajska cesta št. 7 (Fröhlichova hiša), II. dvojšte, priporoča svojo častitemu občinstvu tu in na deželi za vsa stolarska dela in poprave po nizkih cenah; prezema v popravo vsa v njegov obrt spadajoča dela. (616-20)

Bilina F. & Kasch

Zidovske ulice št. 1, priporočata svojo bogato zalogo vseh vrst rokovic, tako od usnja (lasten izdelek), kakor tudi od drugega blaga. Kurgične obvezne (le lasten izdelek), jamčeno najboljše vrste, z raznim kurgičnim pripravami. Velika izbera kravat, blačnikov, glavnikov, krtič, mila in parfumov. Vse po najnižjih cenah. (569-21)

Binder Karol

stavbno in pohišno mizarstvo s parom, Parne ulice, priporoča se čast. p. n. občinstvu in gg. stavbenim podjetnikom za obilo naročevanja vseh v njegov obrt spadajočih del, katere izvršuje po najnižji ceni. Načrte in troškovne preudarke pošilja brezplačno. (570-21)

Blumauer L.

Jermenar in sedlar, Šelburgove ulice, priporoča čast. p. n. občinstvu svojo bogato zalogo raznovrstnih konjskih oprav, sedlov in jermen po nizki ceni. Izdelovanje vsakovrstnih jermen za stroje. (571-21)

Brata Eberl

tovarna oljnatih barv, lakov in firnevež, silikaria vsakovrstnih napisov, pleskarsko podjetje za stavbe in hišno opravo, za Frančiškansko cerkev št. 4, v hiši g. G. Vilharja. Velika zaloga norimberških copičev, priznano najboljše vrste, kakor tudi vseh drugih v to stroko spadajočih predmetov. Nizke cene, točna in dobra izvršitev. — Posebno opozarjamо p. n. občinstvo na najine, v deželnem muzeju v obrtnem oddelku razstavljene izdelke. (572-21)

Detter Fran

Stari trg št. 1 (nasproti železemu mostu), priporoča svojo veliko zalogo raznovrstnih finih šivalnih strojev po nizki ceni; različne kmetijske stroje, kakor: mlatilnice na vlačilo (Göppel) in na roko, slamoreznice, žitočistilne in odbiralne stroje, odtrgače za koruzo rokati, stiskalnice (preše) za vino in sadje, blagajnice, varne predstavni in ognjem. (620-20)

Drenik Marija

v "Zvezdi", v hiši "Matice Slovenske", prodaja raznovrstnega blaga za ročna dela in vezenine po najnižji ceni, perilo in kravate za gospode. Izdelovanje nogovic na stroj. Predtiskarija in vezenina za perilo. Mnogovrstne košarice in parfumerija. (623-20)

Frisch Ivan

Jermenar in sedlar, Marijin trg, priporoča svojo veliko zalogo angleške oprave za konje in kočije, sedlov za vojake in zasebne jezdce, kovčekov za potovanje iz usnja in lesa za gospode in dame itd., raznovrstna jermenja za daljnogledne, stroje. Velika zaloga listinj iz usnja za mali in veliki denar, za vizitnice, smodke in tobak itd. itd. (614-20)

Kajzelj P.

Stari trg št. 18, trgovina s steklom in porcelanskim blagom. V zalogi so vedno najrazličnejše svetlike, kerveni svečniki, podobe v okvirih itd., barveno steklo za božje hrame. Prevzema v to stroko spadajoča naročila pri stavbah, katera izvršuje točno in ceno. Največja izbera kuhinjskega orodja. (618-20)

Herceg Jos.

brvec, Stari trg št. 4, priporoča svojo bogato začistemu p. n. občinstvu za cenjena naročila. Naročila za brijanje se vsprejemajo tudi za na dom ter se ista vestno in točno izvrši. (615-20)

Hoffmann Frid.

urar, Dunajska cesta št. 7 (Fröhlichova hiša), II. dvojšte, priporoča svojo častitemu občinstvu tu in na deželi za vsa stolarska dela in poprave po nizkih cenah; prezema v popravo vsa v njegov obrt spadajoča dela. (616-20)

Hoffmann N.

Mestni trg št. 12; izdeloval tel kirurgičnih instrumentov, nožar in orožar; odlikovan z diplomami, svetinjami itd.; izdeluje po naročilu vsa v njegov stroku spadajoča dela ter prevzema tudi popravljanje in brušenje nožev. Prodaja na debelo in drobno. (574-21)

Jax J.

na Marije Terezije cesti, priporoča svojo veliko zalogo raznovrstnih šivalnih strojev in biciklov po nizkih tovarniških cenah. Prezema tudi vsa v to stroko spadajoča dela ter prevzema tudi popravljanje in brušenje nožev. Prodaja na debelo in drobno. (574-21)

Jesenko B.

Stari trg, priporoča svojo bogato zalogo narejenih oblačil lastnega izdelka za moške in dečke po najnovejši šagi in nizki ceni; velika zaloga različnih kuhinjskih sukenj, srajce, jopičev, spodnjih hlač ter kravat itd. (575-21)

Kenda H.

na Mestnem trgu, priporoča krasno okičene klobuke za dame po gld. 1-80, 2-50, 3-50, 4-80, 5-50, 6-80. Ilustrovani cencik franko. Čisto svilnati foulard po 65, 80 kr., gld. 1-10, 1-30, čisto svilnati Svilnati barv po gld. 1-10; čisto svilnati Merveilleux po gld. 1-65, 1-20; čisto svilnati žepni robi po 38 kr.; čisto svilnati črn Diagonal in Brocat za jopiče in cele obleke po gld. 1-20, 1-65. (612-20)

Klauer J.

trgovec na Glavnem trgu ("pri voglu"), priporoča veliko svojo zalogo specerijskega blaga, kakor tudi vse vrste žganja, rumu in likerov, posebno pristni slivovce, tropinovec in brinjevec. (576-21)

Košir A.

jermenar in sedlar, Kolodvorske ulice poleg južnega kolodvora št. 24, priporoča se častitemu p. n. občinstvu za izdelovanje vseh v njegovem stroku spadajočih del. Izdeluje jermenar za stroje iz najboljšega usnja. V zalogi ima vedno vso opravo za konje, jezdce itd., sedla od gld. 12, jezdna oprava od gld. 28 naprej. Tudi so na razpolago kovčekti in druge potne torbice za gospe in gospode po nizkih cenah. (627-20)

Ravnihar J.

Zidovske ulice, priporoča veliko svojo zalogo obuval za gospode, gospe in otroke; dobro in trajno blago, lastni izdelek ter po nizkih cenah. Zunanjia naročila izvršujejo se točno in vestno. (580-20)

Fajdiga Filip

mizar v Slovinovih ulicah, priporoča svojo veliko zalogo raznega pohištva; vsprejema vsa v njegovem obrt spadajoča dela, katera izvršuje točno in ceno. (573-21)

Kunst Al.

Zidovske ulice št. 4, velika zaloga obuval lastnega izdelka za dame, gospode in otroke je vedno na izberi. Vsakeršna naročila izvršujejo se točno in po nizki ceni. Vse mere se shranjujejo in zaznamenujejo. Pri zunanjih naročilih blagovoli naj se uzoči uposlati. (607-20)

Podkrajšek Marija

Špitalske ulice, ima v vedeni zalogi vsakovrstne suhe venice in cvetlice, šopke za cerke, nagrobne vence in trakove, otroci oblačila, čipke, čepice, predpasnike, oprsnike in sploh lišč za šivilje in krojače. (681-20)

Lassnik Pet.

trgovca, Gledališke ulice, priporoča svojo bogato začistemu p. n. občinstvu za cenjena naročila. Naročila za brijanje se vsprejemajo tudi za na dom ter se ista vestno in točno izvrši. (615-20)

Mikusch L.

Mestni trg št. 15, priporoča veliko zalogo dežnikov in solnčnikov lastnega izdelka po nizkih cenah. Preoblike in popravila izvršujejo se točno in ceno. (613-20)

Müller J.

fotografično-artistični zavod v Frančiškanskih ulicah št. 8, priporoča svoj atelier za vse v fotografirano stroko spadajoča dela, kakor: portrete, krajevine, interieurs, reprodukcije, vsakovrstne podobe, pisave, načrte itd. Momentne fotografije za otroke, površja vseke vrste po najnovejših skupinah. Vsprejmlja vse v fotografirano stroko spadajoča dela po najnižji ceni. (577-21)

Noll F. S.

stavbeni in galerijski kleparski mojster v Ljubljani, izvršuje vsakovrstna pokrivana streh in zvonikov z raznovrstnimi kovinami. Na izberi je bogata zaloga različnih kuhinjskih in hišnih oprav. Posebno se priporoča za vodovodne naprave in vse v to stroko spadajoče poprave, napravo kopeljskih sob, klosetov itd. Vsa dela in dotedne poprave izvršuje najcenejše. Proračuni pošiljajo se na zahteve zastonj. (660-19)

Pakič M.

na raznih razstavah odlikovan, l. 1822 ustav. tvrdka v Ljubljani ima vedno največjo zalogo raznovrstne garantiранo pristne žime, večinoma lastnega izdelka, morske trave (Seegras, ſkafov, čebrov, brent, finih in navadnih košar, jerbasev, sit, reščet, tičnih kletk, peharjev, strunc, ſan, ſlam-podvežnic itd. in kupuje vsako množino verbovih ſibic (protja za pletenje, konjskih in krvajivih repov, kozinje itd.). Izdeloval tel raznih obrazcev (Puppen-Büſte) za šivilje in krojače in plethen kovčev za potovanje. Skatije s patentom zaporo za poštne pošiljave itd. (622-20)

Pibroutz P.

modistinja, Mestni trg št. 3, priporoča svojo veliko zalogo Dunajskih klobukov in ſlamnikov za dame, trakov, peres, cvetki, modreev ter vsakovrstnih volnenih, evarnatih in ſvilnih rokovic. Prezema tudi vsa popravila ter jih izvršuje točno in ceno. (585-19)

Ranzinger R.

speditér na Dunajski cesti št. 15, prevzema vsakovrstno izvozne in dovozne na c. kr. državni in c. kr. priv. južni železnici, z zagotovilom točne in cene izvršbe. (617-20)

Ranth M.

(Viktor Ranth), Ljubljana, Marijin trg št. 1, priporoča veliko zalogo oprem za krojače in čevljarie, beloprtevne blage in podvleč, bombaž in ovčje volne, preje za vezenje, pletenje, ſivanje in kavljicanje, tkane in nogovitarske blage, predpasniki, životkov in rokavic, pozamentirske in drobnega blaga, trakov, čipk in petljani, čipkasti zavesi in preprog, umetljnih cvetkov in njih delov. (639-19)

Petrin J.

mešč. stavbeno in hišno mizarstvo s stroji in parom, priporoča se p. n. občinstvu za vsakovrstna suhe venice in cvetlice, šopke za cerke, nagrobne vence in trakove, otroci oblačila, čipke, čepice, predpasnike, oprsnike in sploh lišč za šivilje in krojače. (735-16)

Razinger J.

stolar, Poljanska cesta št. 26, izdeluje natančno po naročilu kočije in druga v njegovo obrt spadajoča dela. Popravila vsprejemajo se ter izvršujejo točno in po nizki ceni. Risani vzorci pošiljajo se na zahtevanje brezplačno. Naročila na nove kočije izvršujejo se v teku 8. tednov. (682-20)

Reich Jos.

Poljanski nasip, Ozke ulice št. 4, priporoča čast. občinstvu svojo dobro urejeno kemično spiralnico, v kateri se razparane in nerazparane moške in ženske oblike lepo očedijo. Pregrinjalja vsprejmo se za pranje in črêm v pobaranje. V barvarji vsprejemo se svilnato, bombažno in mešano blago. Barva se v najnovejših modah. (581-20)

Reksingerja nasledniki

optični zavod, Pod Tranečo št. 2 v Ljubljani, priporoča svojo bogato zalogo kleparških gledal, daljnogledov, lovskev in potovnih poljskih gledal, raznovrstnih očal in naočnikov. Dalo ima veliko izberi fizikalčnih in matematičnih strojev: Vodne tehtnice, stavninske mere, kompase in vse v to stroko spadajočih del po nizkih cenah. (584-21)

Rudholzer Nik.

urar in optiker, Mestni trg št. 8, začitatelj kontrolnih ur visoke c. kr. avstrijske in kralj. ogerske vlade, zapriseden cemitelj v optički stroki, priporoča svojo zalogo dobrih ur po nizkih cenah. (621-20)

Rudholzer V. vdova

trgovina ur, na voglu Zidovskih ulic, priporoča svojo zalogo švicarskih zlatih in srebrnih žepnih in stenskih ur, budilnic itd., po jako znižani ceni. Popravila se izvršujejo se takoj po nizkih cenah. (660-19)

Soklič J.

Pod Tranečo (pri Čevljarskem mostu) priporoča svojo veliko zalogo izbornih klobukov, ſlamnikov in čepic, od najnavadnejših do najfinjejsih. Blago je iz prvih tovarn. V zalogi ima tudi nove slovenske čepice. (582-21)

Sprajcar Ivan

stavbeni in umetni ključar, Kolodvorske ulice 22, priporoča njegove valčaste ograje za okna in vrata, lastni izdelek, prava jeklena plehovina, s tihim zaporom in trajnostjo. Popravila v tej stroki se vsprejmljajo ter izvršujejo se točno in solidno. (610-20)

Sevcik Fr.

puškar, Prešernov trg, priporoča svojo bogato začistemu občinstvu in v njegovem stroku spadajoča dela, umetno delane mreže in ograje, štedilna ognjišča v najnovejših oblikah, ključev iz aluminium, kateri so trikrat lažji od železnih, napeljuje hišne telegrafe in telefone, strelovode, preskušene z elektrometrom. V zalogi ima vse posamezna telegrafna dela. Naročila in proračuni, kateri se na zahteve pošiljajo, izvršujejo se natančno in solidno. (585-21)

Toni Fran

vulgo Srakar, izpitani kovač, Krajna dolina št. 2, izdeluje vse

Mala oznanila

Druškovič Andr.

trgovina z železino, okrasni, klučarskimi izdelki in materialnim blagom.

Zaloga vsakovrstnega hišnega in kuhinjskega orodja.

Popolna oprava za neveste.

Točna in cena postrežba. (765-15)

Ljubljana, Mestni trg 9/10.

Seunig J.

zaloga usnja, Stari trg, priporoča čast. p. n. občinstvu in gospodom čevljarjem svojo veliko zalogo najfinješega gornjega usnja in izvrstnih podplatov domače strojarje. Zaloga čevljarskega orodja in v to stroko spadajočega blaga. Zunanja naročila izvršujejo se vestno in točno. (867-11)

Karinger K.

trgovina pri knezu Milošu v Ljubljani, ustanovljena leta 1837, priporoča svojo zalogo finih galerijskih, norimberških in japonskih umetnih izdelkov, ženskega ročnega dela, čipk in raznega blaga za čipkanje. Vsakovrstnega orožja, pušk, revolverjev in druge. Najfinješih dišav; orodja za pisanje, risanje, slikanje; potnih, lovskeh in angleških rekvizit za ribiče itd. Vsakovrstne predstiskarje za šivilje in druge. Velika zaloga otročjih igrač. Zbirka starin. Naročila izvršujejo se točno in ceno. (761-15)

Fabian J.

trgov. e. Valvazorjev trg, priporoča svojo veliko zalogo kolonialnega, specerijskega in materialnega blaga, finega rumu, konjaka, likerjev. Pristni bringjevec, tropinovec in slivovec je vedno v zalogni; raznovrstna vina: rusterski samotok, malaga, madejra, bordeaux itd. Prodaja na debelo in drobno. Zunanja naročila izvršujejo se točno in ceno. (767-15)

Nagy Štefan

prej France Teréek, Ljubljana, trgovina z železino, kuhinjskim in drugim orodjem, kóvnim, zidarsko-klučavníckim in kovinskym blagom je od dne 1. julija 1891 nadalje na Valvazorjevem trgu št. 5, v poslopij okrajnega glavarstva. (813-13)

Švicarija (Pod Tivoli), restavracija I. vrste, najlepši razgled na Ljubljano, domača, tirolska in italijanska prista vin, vedno sveže pivo prvih pivovarn, izvrstna kuhinja in točna postrežba. Priporoča se sl. p. n. občinstvu in gg. potovalcem H. Eder, restavratér. (738-14)

Tovarniška zaloga šivalnih strojev in velocipedov
IVANA JAX-a v Ljubljani

dodaj: Marije Terezije cesta št. 2 (1051-6)

nahaja se od 1. dne oktobra 1892 počenši v isti hiši, toda

na Dunajski cesti

(v prejšnji restavraciji „Hotel Evropa“)
nasproti deželní civilni bolniči.

Naravno, izbornno

italijansko vino

belo in črno,

iz najboljših vinskih krajev, prodaja podpisane od danes naprej na debelo po **primerno nizki ceni** ter se kupci najudidue vabijo.

Z velespoštovanjem

(1118-1)

LUDOVIK FANTINI
v Ljubljani, v Kolizeju.

Oženjen hlapec

brez otrok, z dobrimi spričevali, ki je tudi popolnoma izveden v gospodarskih poslih, se takoj vzprejme. — Povpraša naj: Marije Terezije cesta št. 12, I. nadstropje. (1036-3)

KWIZDE
Korneuburški živino-redilni prašek
za konje, govejo živino in ovce.
Ta prašek rabi se skoraj 40 let z najboljšim uspehom v vseh večjih blevih, kadar živina ne žre, kadar slabo prebava, v sbljajanje mleka in da dajo krave več mleka; prašek moži sosebno izdatno naravnogodorno silo proti kužnim boleznim.
Cena 1/4 škatljice 70 kr., 1/2 škatljice 35 kr.

Paziti je na gorenje varnostno znamko in zahtevati jo izrecno **Kwizdin Korneuburški živino-redilni prašek.** Pristno blago se dobri v vseh lekarnah in trgovinah s specerijskim blagom.

GLAVNA ZALOGA: (242-12)

Fran Ivan Kwizda

c. kr. avstrijski in kr. rumunski dvorni založnik, okrožni lekar v Korneburgu pri Dunaju.

Za bolne in zdrave
načeljivo hraniščno sredstvo, silno potrebno za zdravje, priznano od zdravnikov kot „izvrstno“ in od mnogih boznikov s spričali najtopilejši pripravljeno, je (100-19)

Trnkóczy-jeva
hmeljina sladna kava
z dobrim ukusom in lepo dišavo.

Zavitek s 1/4 kg. velja 30 kr. — Jako ceno pridejo zavitek 4 kg.

Dobiva se po poštini adresi pri **Ubaldu pl. Trnkóczy-ju**, lekarju v Ljubljani; na Dunaji imajo zalogo lekarji: **Viktor pl. Trnkóczy**, V. okraj, Hundsturmstrasse 113; **dr. Oto pl. Trnkóczy**, III. okraj, Radetzkyplatz 17; **Juli pl. Trnkóczy**, VIII. okraj, Josefstadtstrasse 30; v Gradišču (Stajersko): **Vendelin pl. Trnkóczy**, lekar; nadalje v vseh lekarnah, prodajalnicah dišav, kupeih itd. itd.

Prekupci imajo obilen rabat.

Najboljše vrste piva

v sodih in steklenicah
iz združenih pivovarn

Schreiner v Gradcu in Hold v Puntigamu
priporoča po tovarniških cenah.

Zaloga piva

prve Graške delniške pivovarne

M. Zoppitsch

v Kolodvorskih ulicah št. 24 v LJUBLJANI.

Na pismene poizvedbe odgovarja se nemudoma in frankovano.
Izborno naravno pivo v plombiranih steklenicah s patentovanim zamaškom dobiva se vsak dan sveže. 1/4 litra 11 kr., 1 liter 21 kr. dobiva se v trgovini s specerijskim blagom pri gosp. Ivanu Kos v Kolodvorskih ulicah št. 24.

KATHREINER-JEVA
Kneipp-ova sladna kava
najboljši primesek k navadni kavi.
Prodaja jo preku po originalnih tovarniških cenah
JANEZ LUCKMANN v Ljubljani.

V neko tukajšnjo trgovino vzprejme se takoj

učenec ali vajenec.

Kje, pove upravljanje „Slov. Naroda“. (1117-3)

J. C. Juvančič

trgovec z vinom
v Šiški pri Ljubljani
priporoča (1009-10)

veliko zalogo raznovrstnega
italijanskega vina
in
sladkega mošta.

Poskušanje od 100 litrov više. Kdor ima lastno posodo, blagovoli naj jo poslati. **Kupujejo in prodajajo se tudi zdravi vinski sodi** od 56 litrov počenši do 100 hektolitrov in više, kakor tudi **prazne steklenice** raznih vrst.

100 meterskih stotov

krompirja

najboljše kakovosti, **prodaja**

oskrbništvo graščine Preddvor
pri Tupaličah na Gorenjskem,
kamor je pošiljati ponudbe. (1100-3)

Jako koristne in zelo praktične za vse stanove

so mej drugimi nastopne reči:

Šivalni stroji.

Ognja in uloma varne
blagajnice in kasete.

Vratila, mlatilni stroji in rezalni stroji za krmno, tlačilnice za vino in sadje, stržilnice za grozdje, tabiratniki, čistilni in drobilni mlini, pumpe, tlačilnice, stroji za rezanje mesa, stržilnice za koruzo in stroji za rezanje repe; potem otroški vozički, pralni in ozemalni stroji itd. (865-10)

Te in razne druge priprave iz **najboljših tovaren** imata v največji izberi in po najnižjih tovarniških cenah v zalogi

FRAN DETTER

v Ljubljani
nasproti železnemu mostu
na Starem trgu št. 1.

Z „Mageti-jevo začimbo“

DOBI JUHA UKUS

Izborni sredstvo.

HORS CONCOURS na izložbi v PARIZU 1889. — (Član razsodišču)

V steklenicah po 45 kr.

in več.

Na prodaj pri vseh trgovcih s specerijskim in delikatesnim blagom.

Mož,

kateremu so popolnoma dobro znane ljubljanske in deželne kranjske razmere, ki je zmožen kaj reprezentovati, inteligent, star 30 do 40 let, zdrav in krepak, nemškega in slovenskega jezika v govoru in v pisavi popolnoma več, neomadeževane preteklosti in ki se more izkazati, da so mu financijalne razmere popolnem urejene (varščina), se vzprjem kot poslovodja in acquisiteur (zmožnost pogojena). Ljubljanske glavne agencije jedne najimejših avstrijskih zavarovalnih družb in pri posebnih rabljivosti in če mu bode vedenje tako, da bode zadovoljil vsem zahtevam, dana mu je prilika, da si osnuje gotovo in trajno službo.

Prosijo naj pa za to službo le take osebe, ki odgovarjajo vsem tem pogojem, katere imajo zanimanja in ljubav za asekurančne poslove in resno voljo, vsem do njih stavljennim zahtevam z jednakomerno marljivostjo in žilavo vtrajnostjo zadovoljiti in ki so tudi sicer brezmadežnega vedenja. (1098—3)

Lastnoročno nemški in slovenski pisane prošnje, katerim se imajo priložiti prepisi spričeval in referenčije, pošljejo naj se upravnemu tega lista pod 201,191.

VIKTOR BOLAFFIO

vinski trgovec

naznanja slav. občinstvu in p. n. gospodom
gostilničarjem, da ima sedaj svoje

vinske kleti

v lastnem poslopiji (955-8)

poleg Ljubljanskega drž. (Rudolf-
fovega) kolodvora v Spodnji Šiški.

L. M. Ecker

7 Dunajska cesta, LJUBLJANA, Dunajska cesta 7
priporoča se za naročbo

vodovodnih instalacij

vsake vrste, oprav za kopeli, umivalnih miz, stranišč, pisarjev, kuhinjskih odlivkov iz steklenega ločila in fajančine, potem straniščne cevi iz ultega železa in ganjice ter ima vse to v zalogi.

Prezjemam vsakovrstna

kleparska dela, stavbinska in galerijska ter je izvršujem solidno, takisto prevzemam tudi vse potrave ter je izvršujem najskrbnejše. (432—24)

Zaloga hišnih in kuhinjskih potrebščin in ločene kuhinjske posode.

Najbolja izvršitev pokrivanj iz lesnega cementa in strešnega kleja, z mnogoletnim jamstvom.

Zaloga lesnega cementa, strešnega laka, strešnega kleja in strešnega papirja najboljše vrste po najnižjih cenah.

Proračuni troškov, kdor je zahteva, zastonj in frankovan.

K št. 7882 od 1. 1892.

(1080—3)

Aviso.

Dne 13. oktobra t. l. ob 11. uri dopoludne vršila se bode pri c. in kr. intendanciji 3. voja v Gradci javna pismena ponudbena obravnavana radi osiguranja traktersko navadnega hranjenja v c. kr. vojaških bolnišnicah v Gorici in Celovci, potem radi zalaganja z zdravniškimi potrebščinami 1. vrste za vojaško bolnišnico v Gorici.

Natančneji pogoji za udeležbo pri tej obravnavi se lahko izvedo pri vseh garnizijskih in vojaških bolnišnicah kornega področja, trgovinskih in obrtnih zbornicah v Gradci, Gorici, Ljubnem, Celovci, Ljubljani, Rovinju in v Trstu, mestnih svetovalstvih v Gorici in v Celovci ter slednjič tudi pri imenovani korni intendanciji.

V Gradci, dne 16. septembra 1892.

C. in kr. intendanca 3. voja.

Zobni zdravnik iz Berolina

UNIV. MED.

DR. R. JACOBI

Stari trg št. 4 Ljubljana I. nadstropje
ordinuje od 9.—12. ure dopoludne in od 2.—5. ure popoludne;
ob nedeljah od 9.—11. ure dopoludne; za siromake ob petkih
od 9. do 10. ure dopoludne. (120—38)

Otvoritev gostilnice.

Usojam se slavnemu občinstvu naznani, da otvorim
v nedeljo, dne 9. oktobra t. l.

v svoji lastni hiši, v Travniških ulicah štev. 6,
tik nove mestne vojašnice za pešce

gostilnico

v kateri se bode točilo pristno hrvatsko in dolensko
vino in streglo z ukusnimi gorkimi in mrzlimi jedili.

Za mnogobrojni obisk se priporoča

s spoštovanjem

Ivan Kopac.

(1128—1)

Ponudimo po najnižjih cenah:

Zarezano vštricno ostrešno opeko

(Strangfatz-Dachziegel) najboljše vrste.

Veliko zaloga

lončenih pečij in štedilnikov

ter vseh v to stroko spadajočih izdelkov.

Specijaliteta:

Majolika peči.

Lepenke (Dachpappe), karbolej, roman
in portlant cement, cevi iz kamenine,
nasade za dimnike iz kamenine, ognju
protivno opeko in plošče osamljače
(Isolirplatten). (715—16)

Dalje prevzamemo po najnižjih cenah
tlakanje z asfaltom, s chammotnimi in cement-
nimi ploščami.

Odličnim spoštovanjem

F. P. Vidic & Co., Slonove ulice.

KATHREINER'JEVA Kneipp'ova sladna kava.

(1089—4)

Neprekoren primesek navadni kavi.

Pristna samo s to varstveno znamko. Svari se pred ponarejanjem.

Kakor zmeraj,
dobé se tudi letos
najlepši
in
najcenejši

otročji vozički

samo pri (397—13)
Antonu Obrezi,
tapecirarji
v Ljubljani, Šelenburgove ulice štev. 4.
Elegantno, fino in močno blago.

Anton Schuster

„Pri Tončku“

Prvi Ljubljanski

konfekcijski salon za gospé

Špitalske ulice št. 7, I. nadstropje

priporoča

za jesensko in zimsko sezono

po čudovito nizkih cenah

največjo izběro modernih in najboljših dežnih plaščev za gospode, deklice in otroke, dolmanov, jesenskih in zimskih zgornjih sukenj, vrhnih sukenj, žaketov, ovratnikov, bluzen najnovejšega kroja, kakor tudi vsake vrste konfekcijskega blaga za dame, angleške in domače modne robe za gospode, najnovejše robe za gospojinska oblačila, čivijot, flanele, kašmir, loden, pristnobarvni barhant, pliš, baržun, svilenine, blaga k pohištvu, salonskih in tekalnih preprog, zastorov, garnitur, irhastega sukna, posteljnih uložkov, gradel, oxford, šifon, julet, platnene namizne oprave, žepnih robcev in prekrasnih rut za na glavo i. t. d.

Opomba.

Konfekcijskih predmetov dam vseh od moje dobre robe, ki jo imam v zalogi, po najnovejšem kroju na Dunaji zgotovljati, vsled tega sem v položiji, da lahko mnogo ceneje prodajam od vseh mojih konkurenrov ter priporočam cenjenim p. n. naročnikom, kar bude njim samim v prid, da se o tem, če bi kaj trebali, sami prepričajo. Po meri napravljeni konfekcijski predmeti se na Dunaji zgotovijo v 8. dneh ter jamčim za to, da se prav dobro pristajajo, ker sem za pomerjanje angaževal nalašč izvrstno Dunsjsko krojačico.

Z odličnim spoštovanjem

Anton Schuster.

(966—6)

A. KORSIKA

v Ljubljani

i deluje po naročilu (67—31)

sveže šopke in vence s trakovi in napisi.

Suhih vencev je v zalogi, najnovejše façone in najnižje cene i. t. d. i. t. d.

Klobuke za gospé

najukusnejše nakičene, izkjučljivo **najnovejši modeli**, mej njimi tudi letos zelo priljubljena façona „**Rusticana**“, po vsaki poljubni ceni, kakor tudi **potne klobuke za gospé iz lodna** z lepimi lovskimi nakitnimi peresi, dalje najbogatejšo izběro **klobukov za gospé brez nakita** v najmodernejših bojah in oblikah, lepih **nojevih peres** po nizki ceni, **santazijskih nakitnih peres, spon** (agrafov) priporoča

J. S. BENEDIKT
v Ljubljani

„predioi pri križu“.

(956—42)